Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

5. juni 2012 *

»Konkurrence — aftaler — markedet for methacrylater — beslutning, der fastslår en overtrædelse af artikel 81 EF og EØS-aftalens artikel 53 — deltagelse i en del af overtrædelsen — ret til forsvar — bøder — begrundelsespligt — overtrædelsens grovhed — afskrækkende virkning — ligebehandling — proportionalitet — princippet om god forvaltningsskik — samarbejde under den administrative procedure — procedurens varighed — rimelig frist«

I sag T-214/06,

Imperial Chemical Industries Ltd, tidligere Imperial Chemical Industries plc, London (Det Forenede Kongerige), først ved D. Anderson, QC, advokaterne H. Rosenblatt og B. Lebrun, solicitors W. Turner, S. Berwick og T. Soames, derefter ved advokaterne R. Wesseling og C. Swaak, og endelig ved advokaterne R. Wesseling, C. Swaak og F. ten Have,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen, først ved V. Bottka, I. Chatzigiannis og F. Amato, derefter ved V. Bottka, I. Chatzigiannis og F. Arbault, og endelig ved V. Bottka og J. Bourke, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af artikel 2, litra c), i Kommissionens beslutning K(2006) 2098 endelig af 31. maj 2006 vedrørende en procedure efter […] artikel 81 [EF] og artikel 53 i EØS-aftalen (sag COMP/F/38 645 – Methacrylater) og, subsidiært, en påstand om nedsættelse af den bøde, som sagsøgeren er blevet pålagt i henhold til den nævnte bestemmelse,

har

RETTEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, O. Czúcz, og dommerne I. Labucka (refererende dommer) og D. Gratsias,

justitssekretær: fuldmægtig N. Rosner,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 8. november 2011,

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

Sagens baggrund

1 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber fastslog bl.a. i beslutning K(2006) 2098 endelig af 31. maj 2006 vedrørende en procedure efter […] artikel [81] EF og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/F/38 645 – Methacrylater) (herefter »den anfægtede beslutning«), at et bestemt antal virksomheder havde overtrådt artikel 81 EF og artikel 53 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) ved i perioder af forskellig varighed mellem den 23. januar 1997 og den 12. september 2002 at have deltaget i en række konkurrencebegrænsende aftaler og former for samordnet praksis i methacrylat-industrien, der dækkede hele EØS-området (den anfægtede beslutnings artikel 1).

2 Det drejede sig ifølge den anfægtede beslutning om en samlet og vedvarende overtrædelse vedrørende følgende tre produkter af polymethyl-methacrylat (herefter »PMMA«): sammensætninger til støbning, faste plader og sanitetsvarer. Af den anfægtede beslutning fremgår, at selv om disse tre PMMA-produkter er både fysisk og kemisk forskellige og har forskellige anvendelsesformål, kan de betragtes som en ensartet produktgruppe på grund af deres fælles råstof, methyl-methacrylat (herefter »MMA«) (fjerde til ottende betragtning til den anfægtede beslutning).

3 Den omhandlede overtrædelse bestod ifølge den anfægtede beslutning i drøftelser af priser, indgåelse, gennemførelse og overvågning af prisaftaler, enten i form af prisstigninger eller i det mindste stabilisering af de gældende priser, drøftelse af muligheden for at lade kunderne betale for yderligere serviceomkostninger, udveksling af kommercielt vigtige og fortrolige markeds- og/eller virksomhedsrelevante oplysninger samt deltagelse med jævne mellemrum i møder og pleje af andre kontakter med henblik på at fremme overtrædelsen (den anfægtede beslutnings artikel 1 og første til tredje betragtning dertil).

4 Den anfægtede beslutning var rettet til Degussa AG, Röhm GmbH & Co. KG og Para-Chemie GmbH (herefter under ét »Degussa«), til Total SA, Elf Aquitaine SA og Arkema SA (tidligere Atofina SA), til Altuglas International SA og Altumax Europe SAS (herefter under ét »Atofina«), til Lucite International Ltd og Lucite International UK Ltd (herefter under ét »Lucite«), til Quinn Barlo Ltd, Quinn Plastics NV og Quinn Plastics GmbH (herefter under ét »Barlo«) samt til sagsøgeren, Imperial Chemical Industries Ltd (tidligere Imperial Chemical Industries plc).

5 Sagsøgeren er moderselskab i koncernen Imperial Chemical Industries og fremstiller specialkemiske produkter. Siden 1990 har koncernens fremstilling og salg af de produkter, der er omhandlet i den anfægtede beslutning, været overladt til ICI Acrylics, en særskilt forretningsenhed, som ikke er etableret i selskabsform. Ved aftale indgået den 3. oktober 1999 blev ICI Acrylics' aktiviteter og aktiver solgt til Ineos Acrylics UK Parent Co.2 Ltd og Ineos Acrylics UK Trader Ltd, der efterfølgende blev til henholdsvis Lucite International Holdings Ltd og Lucite International UK Ltd.

6 Den anfægtede beslutning blev vedtaget som resultat af en undersøgelse indledt som følge af, at Degussa den 20. december 2002 havde indgivet en anmodning om bødefritagelse i henhold til Kommissionens meddelelse af 19. februar 2002 om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT C 45, s. 3, herefter »samarbejdsmeddelelsen«).

7 Den 25. og 26. marts 2003 foretog Kommissionen kontrolundersøgelser i forretningslokalerne hos Atofina, Barlo, Degussa og Lucite.

8 Henholdsvis den 3. april og den 11. juli 2003 indgav Atofina og Lucite anmodninger om bødefritagelse eller bødenedsættelse i henhold til samarbejdsmeddelelsen (60. og 66. betragtning til den anfægtede beslutning).

9 Ved skrivelse af 8. maj 2003 besvarede Kommissionen Lucites spørgsmål om, hvorvidt sidstnævnte skulle kontakte sagsøgeren og give virksomheden adgang til sine medarbejdere og dokumenter for at give den mulighed for at forberede sit forsvar.

10 Den 29. juli 2004 fremsatte Kommissionen en begæring om oplysninger til flere virksomheder, herunder sagsøgeren, i henhold til artikel 18 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i […] artikel 81 [EF] og 82 [EF] (EFT 2003, L 1, s. 1). Der var tale om det første undersøgelsesskridt rettet mod sagsøgeren i forbindelse med undersøgelsen.

11 Den 18. oktober 2004 indgav sagsøgeren anmodning om bødenedsættelse i henhold til samarbejdsmeddelelsen. Den 11. august 2005 underrettede Kommissionen virksomheden om, at dens anmodning var blevet afvist.

12 Den 17. august 2005 vedtog Kommissionen en klagepunktsmeddelelse om en samlet og vedvarende overtrædelse vedrørende MMA, sammensætninger til støbning af PMMA, PMMA i faste plader og PMMA-sanitetsvarer, som den bl.a. sendte til sagsøgeren og til Lucite. Da Kommissionen vurderede, at salget af ICI Acrylics til Ineos (senere Lucite) fandt sted den 1. oktober 1999, fastsatte den ophørelsesdatoen for den overtrædelse, som blev tilregnet sagsøgeren, til den 30. september 1999.

13 Sagsøgerens svar på klagepunktsmeddelelsen var dateret den 4. november 2005.

14 Den 15. og 16. december 2005 afholdtes en høring.

15 Ved skrivelse af 10. februar 2006 gav Lucite som svar på en forespørgsel fra Kommissionen uddybende forklaringer vedrørende datoen for købet af ICI Acrylics.

16 Ved skrivelse af 13. februar 2006 fremsendte Kommissionen skrivelsen omhandlet i præmis 15 ovenfor til sagsøgeren for at virksomheden kunne fremsende sine bemærkninger.

17 Sagsøgeren fremsatte sine bemærkninger ved skrivelse af 17. februar 2006.

18 Den 31. maj 2006 vedtog Kommissionen den anfægtede beslutning. I beslutningen frafaldt Kommissionen visse klagepunkter i klagepunktsmeddelelsen, og navnlig de klagepunkter, der var foreholdt samtlige berørte selskaber, om overtrædelsen vedrørende MMA (93. betragtning til den anfægtede beslutning).

19 Den anfægtede beslutnings artikel 1, litra i), fastslog, at sagsøgeren deltog i overtrædelsen beskrevet i præmis 2 og 3 ovenfor i løbet af perioden fra den 23. januar 1997 til den 1. november 1999.

20 Kommissionen vurderede især, at sagsøgeren udgjorde en juridisk person, hvori – på tidspunktet for overtrædelsen – indgik den kommercielle enhed, som begik den pågældende overtrædelse, dvs. ICI Acrylics. Kommissionen konstaterede følgelig, at sagsøgeren med henblik på anvendelsen af artikel 81 EF burde betragtes som en virksomhed, der deltog i det pågældende ulovlige samarbejde, og at den anfægtede beslutning skulle rettes til den (288.-290. betragtning til den anfægtede beslutning).

21 For så vidt angår datoen for afslutningen af overtrædelsen, som blev tilregnet sagsøgeren, udtalte Kommissionen, at henset til Lucites svar på klagepunktsmeddelelsen blev den 2. november 1999, hvor overdragelsen af ejerskabet af ICI Acrylics fandt sted, fastsat som datoen for fordeling af ansvaret mellem sagsøgeren og Lucite (291. betragtning til den anfægtede beslutning). Følgelig fastsatte Kommissionen den 1. november 1999 som dato for afslutningen på den overtrædelse, der blev tilregnet sagsøgeren, idet den præciserede, at denne ændring i forhold til klagepunktsmeddelelsen ikke havde nogen betydning for bødens størrelse (292. betragtning til den anfægtede beslutning).

22 Den anfægtede beslutnings artikel 2, litra c), pålagde sagsøgeren en bøde på 91 406 250 EUR.

23 For det første undersøgte Kommissionen med henblik på beregningen af bødens størrelse overtrædelsens grovhed og fastslog med hensyn til overtrædelsens karakter indledningsvis, at der i og med, at den omfattede hele EØS, var tale om en meget alvorlig overtrædelse som omhandlet i retningslinjerne for beregningen af bøder, der pålægges i henhold artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, [EKSF] (EFT 1998 C 9, s. 3, herefter »retningslinjerne«) (319.-331. betragtning til den anfægtede beslutning).

24 Dernæst vurderede den, at det var muligt at variere behandlingen af virksomhederne inden for kategorien af meget alvorlige overtrædelser for at tage hensyn til de overtrædende virksomheders faktiske økonomiske kapacitet til at kunne påføre konkurrencen væsentlig skade. Den fastslog i denne forbindelse, at de i denne sag omhandlede virksomheder »[kunne] inddeles i [tre] kategorier på grundlag af deres relative vægt med hensyn til deres omsætning opnået ved salg af de PMMA-produkter, der [havde] været genstand for deres deltagelse i kartellet«, med udgangspunkt i den omsætning, der blev realiseret ved salg af disse produkter i 2000 i EØS. Kommissionen placerede sagsøgeren og Lucite i den anden kategori, henset til den omsætning, Lucite havde opnået ved salg af de tre omhandlede PMMA-produkter i 2000 (105,98 mio. EUR), og den fastsatte bødernes udgangsbeløb til 32,5 mio. EUR (332.-336. betragtning til den anfægtede beslutning).

25 Kommissionen udtalte i øvrigt, at under kategorien meget alvorlige overtrædelser gør bødeintervallet det også muligt at fastsætte bødernes størrelse på et niveau, der sikrer, at de har en tilstrækkelig afskrækkende virkning, idet der tages hensyn til hver virksomheds størrelse og økonomiske betydning. I betragtning af sagsøgerens samlede omsætning i 2005 (8,49 mia. EUR) anvendte Kommissionen en multiplikator på 1,5 på bødens udgangsbeløb, hvilket bragte beløbet op på 48,75 mio. EUR.

26 For det andet undersøgte Kommissionen overtrædelsens varighed og fastslog, at da sagsøgeren havde deltaget i overtrædelsen i to år og ni måneder, skulle bødens udgangsbeløb forhøjes med 25%. Således blev grundbeløbet for sagsøgerens bøde beregnet til 60 937 500 EUR (351.-354. betragtning til den anfægtede beslutning).

27 For det tredje undersøgte Kommissionen, om der forelå eventuelle skærpende eller formildende omstændigheder. For så vidt angik sagsøgeren konstaterede Kommissionen, at sidstnævnte i betragtning af to tidligere beslutninger, som var rettet til den, havde gentaget en overtrædelse af samme type, og den besluttede at forhøje bødens grundbeløb med 50% (355.-369. betragtning til den anfægtede beslutning). Kommissionen forkastede i øvrigt de formildende omstændigheder, som sagsøgeren havde gjort gældende. Som følge heraf blev bøden fastsat til 91 406 250 EUR, hvilket beløb ikke overskred den tærskel, der er fastsat i artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, på 10% af sagsøgerens omsætning (372.-398. betragtning til den anfægtede beslutning).

28 Endelig anvendte Kommissionen samarbejdsmeddelelsen, idet den henviste til, at sagsøgerens anmodning i henhold til denne meddelelse var blevet afvist. For så vidt angik de andre virksomheder, som havde indgivet en anmodning herom, tildelte Kommissionen dels Degussa en bødefritagelse, dels Atofina og Lucite en bødenedsættelse.

29 I betragtning af afslaget på sagsøgerens anmodning blev den endelige bøde, der blev pålagt sagsøgeren, således fastsat til 91 406 250 EUR.

Retsforhandlinger og parternes påstande

30 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 17. august 2006 har sagsøgeren indgivet dette søgsmål.

31 Den skriftlige forhandling blev afsluttet den 11. april 2007.

32 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Tredje Afdeling) den 15. september 2011 besluttet at indlede den mundtlige forhandling og har inden for rammerne af foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse anmodet parterne om at besvare visse spørgsmål. Parterne efterkom denne anmodning inden for den fastsatte frist.

33 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens spørgsmål under retsmødet den 8. november 2011. Under retsmødet har sagsøgeren givet Kommissionen og Retten visse dokumenter med henblik på at støtte dens indlæg. Kommissionen har gjort indsigelser i forhold til fremlæggelsen af et af disse dokumenter, og Retten har besluttet ikke at føje det til sagens akter. De øvrige dokumenter blev føjet til sagens akter, idet Kommissionen ikke gjorde indsigelser i forhold til dem.

34 Retten har i øvrigt under retsmødet anmodet Kommissionen om at fremlægge to dokumenter, som den har henvist til i sit skriftlige indlæg. Da Kommissionen efterkom denne anmodning inden for den fastsatte frist, har Retten anmodet sagsøgeren om at afgive sine eventuelle bemærkninger til disse dokumenter. Disse bemærkninger blev indgivet inden for den fastsatte frist.

35 Den mundtlige forhandling blev afsluttet den 15. december 2011.

36 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede beslutnings artikel 2, litra c), annulleres.

— Subsidiært ændres den anfægtede beslutnings artikel 2, litra c), således at den bøde, som er blevet pålagt sagsøgeren, nedsættes.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

37 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

38 I sin stævning har sagsøgeren gjort fem anbringender gældende til støtte for sit søgsmål. Det første anbringende vedrører utilstrækkeligt bevis for overtrædelsen for så vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA. Det andet anbringende vedrører en manglende begrundelse for bødens »grundbeløb«. Det tredje anbringende vedrører Kommissionens tilsidesættelse af sin forpligtelse til at fordele »grundbeløbet« mellem sagsøgeren og Lucite. Det fjerde anbringende vedrører den upassende karakter af forhøjelsen af bødens udgangsbeløb med henblik på den afskrækkende virkning. Det femte anbringende vedrører det ubegrundede afslag på tildeling af en bødenedsættelse som følge af samarbejde med Kommissionen. Sagsøgeren har i øvrigt under retsmødet gjort et sjette anbringende gældende om den administrative procedures usædvanligt lange varighed.

Det første anbringende vedrørende utilstrækkeligt bevis for sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen for så vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA

39 I forbindelse med dette anbringende har sagsøgeren påstået, at dens deltagelse i overtrædelsen for så vidt angår et af de produkter, der er omhandlet i den anfægtede beslutning, nemlig sammensætninger til støbning af PMMA, ikke er blevet fastslået.

40 Som det klart fremgår af de i stævningen nedlagte påstande (jf. præmis 36 ovenfor), og som sagsøgeren ligeledes har bekræftet i sit svar på Rettens skriftlige spørgsmål, har sagsøgeren uanset argumenterne fremsat i forbindelse med dette anbringende ikke nedlagt påstand om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 1, for så vidt som den holder virksomheden ansvarlig for den pågældende overtrædelse. Dette anbringende er derimod fremsat til støtte for påstanden om en nedsættelse af den bøde, der er pålagt i henhold til den anfægtede afgørelses artikel 2. Sagsøgeren er nemlig af den opfattelse, at den omstændighed, at en virksomhed ikke har deltaget i alle de elementer, kartellet består af, skal tages i betragtning ved vurderingen af overtrædelsens grovhed og fastsættelsen af bødens størrelse. Efter virksomhedens opfattelse skal bødens størrelse således nedsættes for at afspejle den andel, som sammensætninger til støbning af PMMA repræsenterer i forhold til den samlede værdi eller mængde af de tre omhandlede produkter (ifølge sagsøgeren henholdsvis 44% eller 36%).

41 Hertil bemærkes, at den anfægtede beslutnings artikel 1 holder sagsøgeren ansvarlig for »at deltage i en række aftaler og former for samordnet praksis i methacrylat-industrien«. Set i lyset af denne beslutnings begrundelse, og navnlig 2. og 222.-225. betragtning hertil (jf. i denne retning Rettens dom af 17.9.2007, sag T-201/04, Microsoft mod Kommissionen, Sml. II, s. 3601, præmis 1258 og den deri nævnte retspraksis), holder denne bestemmelse sagsøgeren ansvarlig for i den omhandlede periode at have deltaget i en samlet og vedvarende overtrædelse for så vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA, PMMA i faste plader og PMMA-sanitetsvarer.

42 Størrelsen af den bøde, der er pålagt sagsøgeren, er fastsat i forhold til overtrædelsens grovhed. Det fremgår især af 333. betragtning til den anfægtede beslutning, at Kommissionen ved fastsættelsen af udgangsbeløbet for sagsøgerens bøde har taget hensyn til den omsætning, den havde ved salg af de PMMA-produkter, for hvilke den havde deltaget i kartellet, og således - ifølge Kommissionen - samtlige de tre ovennævnte produkter.

43 Det skal således konstateres, at selv om sagsøgeren ikke har nedlagt påstand om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 1 (jf. præmis 40 ovenfor), vil dette anbringende, for så vidt som det anses for velbegrundet, kunne medføre en nedsættelse af sagsøgerens bøde og mere specifikt dennes udgangsbeløb. Som sagsøgeren har anført, skal den omstændighed, at en virksomhed ikke har deltaget i samtlige de elementer, som et kartel udgøres af, tages i betragtning ved vurderingen af overtrædelsens grovhed og i givet fald ved udmålingen af bøden (Domstolens dom af 8.7.1999, sag C-49/92 P, Kommissionen mod Anic Partecipazioni, Sml. I, s. 4125, præmis 90, og af 7.1.2004, forenede sager C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P og C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 123, præmis 86). Ifølge retspraksis skal denne vurdering ske på tidspunktet for fastsættelsen af det specifikke udgangsbeløb for bøden (Rettens dom af 19.5.2010, sag T-18/05, IMI m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1769, præmis 164).

44 Til støtte for sin påstand har sagsøgeren i det væsentlige gjort gældende, at Kommissionen så vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA i den periode, hvor virksomheden ejede ICI Acrylis, udelukkende har støttet sig på erklæringer, der ikke var underbygget, fra en virksomhed, der har anmodet om bødefritagelse eller nedsættelse af bøden, og på den omstændighed, at møder havde fundet sted. Ifølge sagsøgeren opfylder disse elementer ikke betingelserne fastslået i retspraksis om »beviskrav«.

45 Det er sagsøgerens opfattelse, at kun de beviser vedrørende et møde, der blev afholdt den 26. oktober 1999, omhandlet i 124. betragtning til den anfægtede beslutning, eventuelt var i stand til at opfylde nævnte »krav«, idet Kommissionen har støttet sig til to virksomheder, som havde indgivet en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen, samt til et dokument, der var samtidigt med mødet. Sagsøgeren har dog gjort gældende, at dette møde ikke kan påberåbes i forhold til virksomheden uden at tilsidesætte dens ret til forsvar. I klagepunktsmeddelelsen, der fastsatte den 30. september 1999 som datoen for ophøret af den overtrædelse, som sagsøgeren foreholdes (jf. 291. betragtning til den anfægtede beslutning), har

Kommissionen påberåbt sig dette møde i forhold til en anden deltager i overtrædelsen, nemlig Lucite. Følgelig har sagsøgeren ikke haft mulighed for at forvare sig effektivt i forhold til påstandene og beviserne vedrørende dette møde.

46 Det skal bemærkes, at argumentet omhandlet ovenfor vedrørende en tilsidesættelse af sagsøgerens ret til forsvar kun er anført for at anfægte, at mødet den 26. oktober 1999 og beviser i den forbindelse anvendes inden for rammerne af en vurdering af grovheden af den overtrædelse, som virksomheden har begået. Sagsøgeren har i særdeleshed ikke nedlagt påstand om annullation af den anfægtede beslutning, for så vidt som virksomheden for dens vedkommende fastsætter en længere varighed af overtrædelsen end den, der er fastsat i klagepunktsmeddelelsen, på grund af en angivelig overtrædelse af dens ret til forsvar.

47 Det skal således bemærkes, at en eventuel konstatering af en tilsidesættelse af sagsøgerens ret til forsvar ikke har nogen betydning for løsningen af denne sag, hvis det selv uden at tage hensyn til mødet den 26. oktober 1999 viser sig, at de beviser, som Kommissionen har tilvejebragt, er tilstrækkelige til at fastslå sagsøgerens deltagelse i den del af overtrædelsen, der vedrører sammensætninger til støbning af PMMA.

48 Under disse forudsætninger og af procesøkonomiske hensyn skal dette anbringende undersøges, uden at der tages hensyn til det ovennævnte møde.

49 I den henseende bemærkes, at den samlede og vedvarende overtrædelse ifølge den anfægtede beslutning bestod af »en serie af handlinger, som kan kvalificeres som aftaler eller samordnet praksis, som vedrørte de tre omhandlede produkter, og som viste en fortsat udøvelse af en vis handlemåde med det formål at begrænse konkurrencen« (222. betragtning til den anfægtede beslutning). I betragtning af de fælles træk ved de konkurrencebegrænsende aftaler vedrørende de tre omhandlede produkter, nævnt i 223. betragtning til den anfægtede beslutning, har Kommissionen vurderet, at »selv om disse [tre produkter] har forskellige karakteristika og kan betragtes som tilhørende forskellige produktmarkeder, [var] der tilstrækkelig tilknytning til at konkludere, at producenterne [af de nævnte produkter] havde deltaget i en fælles aftale, der fastsatte retningslinjer for deres adfærd på markedet og begrænsede deres respektive forretningsmæssige adfærd«. Ifølge Kommissionen »bestod overtrædelsen af et samlet sæt af handlinger med et fælles projekt og et enkelt økonomisk formål, nemlig at undgå den normale prisudvikling for de tre PMMA-produkter i EØS« (224. betragtning til den anfægtede beslutning).

50 Blandt de »fællestræk«, der er omhandlet i 223. betragtning til den anfægtede beslutning, har Kommissionen navnlig henvist til:

— »en hård kerne bestående af de samme virksomheder[, nemlig] Atofina, ICI (derefter Lucite) og Degussa«

— den omstændighed, at disse tre europæiske hovedproducenter var »fuldt integrerede producenter« og »meget opmærksomme på følgevirkningerne af de konkurrencebegrænsende aftaler for hvert af disse produkter, [således] at indgåelsen af et kartel for et af disse produkter automatisk har haft en indflydelse på omkostningsstrukturen for og/eller priserne på de andre produkter«

— den omstændighed, at »møder og kontakter af og til vedrørte mindst to ud af de tre PMMA-produkter«, idet denne tilknytning fremgik »af adskillige møder vedrørende såvel PMMA-sammensætninger til støbning som PMMA i faste plader«

— den omstændighed, at »et vist antal af repræsentanter for de virksomheder, der var involveret i de konkurrencebegrænsende aftaler, var ansvarlige for flere af de produkter, der var omfattet af undersøgelsen, og således var vidende om, eller ikke kunne undgå at være vidende om, at der forelå [sådanne aftaler], der dækkede flere produkter«; i den forbindelse har Kommissionen navnlig

nævnt »[D.], næstformand i Global Monomers og EAME hos ICI Acrylics, som også havde deltaget i møder vedrørende [sammensætninger til støbning af PMMA og PMMA i faste plader]«, hvoraf flere møder blev holdt i den overtrædelsesperiode, som foreholdes sagsøgeren

— den omstændighed, at kartellet fungerede på samme måde for de tre omhandlede produkter.

51 For så vidt særligt angår aftalen vedrørende sammensætninger til støbning af PMMA i den omhandlede periode er det med undtagelse af mødet den 26. oktober 1999 (jf. præmis 48 ovenfor) ubestridt mellem parterne, at Kommissionens konklusioner er baseret på 14 møder, som blev afholdt mellem den 23. januar 1997 og sommeren 1999 (jf. 110.-123. betragtning til den anfægtede beslutning). Det er i øvrigt ubestridt, at sagsøgerens tilstedeværelse kun er angivet for så vidt angår ti af disse møder og således ikke for så vidt angår de fire møder omhandlet i 112., 114., 117., og 121. betragtning til den anfægtede beslutning.

52 Det skal derfor undersøges, om disse beviser, som Kommissionen har tilvejebragt, er tilstrækkelige til at fastslå, at sagsøgeren har deltaget i denne del af overtrædelsen.

53 Det bemærkes hertil, at det påhviler Kommissionen at føre fornødent bevis for, at der er indtruffet de omstændigheder, som udgør en overtrædelse af artikel 81, stk. 1, EF (Domstolens dom af 17.12.1998, sag C-185/95 P, Baustahlgewebe mod Kommissionen, Sml. I, s. 8417, præmis 58). Den skal tage hensyn til præcise og samstemmende beviser for at godtgøre sin faste overbevisning om, at der foreligger en overtrædelse (Rettens dom af 6.7.2000, sag T-62/98, Volkswagen mod Kommissionen, Sml. II, s. 2707, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis, og af 8.7.2008, sag T-54/03, Lafarge mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 55).

54 Hver enkelt af de af Kommissionen fremlagte beviser skal dog ikke nødvendigvis opfylde disse kriterier for så vidt angår hvert enkelt led i overtrædelsen. Det er tilstrækkeligt, at den række indicier, institutionen har påberåbt sig, ud fra en samlet betragtning opfylder dette krav (jf. Rettens dom af 8.7.2004, forenede sager T-67/00, T-68/00, T-71/00 og T-78/00, JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2501, præmis 180 og den deri nævnte retspraksis).

55 De indicier, som Kommissionen har påberåbt sig i beslutningen for at bevise, at en virksomhed har overtrådt artikel 81, stk. 1, EF, skal ikke bedømmes isoleret, men som et hele (jf. Rettens dom af 8.7.2008, sag T-53/03, BPB mod Kommissionen, Sml. II, s. 1333, præmis 185 og den deri nævnte retspraksis).

56 Det skal ligeledes tages i betragtning, at de konkurrencebegrænsende aktiviteter gennemføres hemmeligt, og herefter må den omstændighed, at der foreligger en konkurrencebegrænsende praksis eller aftale, i de fleste tilfælde udledes ved en slutning ud fra et vist antal sammenfaldende omstændigheder og indicier, der, når de betragtes samlet, og i mangel af en anden logisk forklaring kan udgøre beviset for en tilsidesættelse af konkurrencereglerne (dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 43 ovenfor, præmis 55-57).

57 I øvrigt følger det af fast retspraksis, at det er tilstrækkeligt bevis for, at en virksomhed har deltaget i et kartel, hvis Kommissionen godtgør, at virksomheden har deltaget i møder, hvorunder der blev indgået konkurrencestridige aftaler, uden klart at have taget afstand herfra. Når deltagelsen i sådanne møder er bevist, har virksomheden bevisbyrden for, at dens deltagelse i møderne ikke skete for at begrænse konkurrencen, og for, at den over for konkurrenterne havde oplyst, at den deltog i møderne med et andet formål end deres (Domstolens dom af 8.7.1999, sag C-199/92 P, Hüls mod Kommissionen, Sml. I, s. 4287, præmis 155, samt dommen i sagen Kommissionen mod Anic Partecipazioni, nævnt i præmis 43 ovenfor, præmis 96, og i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 43 ovenfor, præmis 81).

58 Med hensyn til sagsøgerens argumenter om værdien af erklæringerne i anmodningerne indgivet i henhold til samarbejdsmeddelelsen bemærkes, at ingen EU-retlige bestemmelser eller almindelige principper ifølge fast retspraksis forbyder Kommissionen at påberåbe sig forklaringer afgivet af andre anklagede

virksomheder over for en virksomhed (Rettens dom af 20.4.1999, forenede sager T-305/94 - T-307/94, T-313/94 - T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 og T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 931, præmis 512). Det, der er erklæret i henhold til samarbejdsmeddelelsen, kan derfor ikke alene af den grund anses for at være uden bevismæssig værdi (dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 57 og 58).

59 Frivillige erklæringer fra hoveddeltagerne i et ulovligt kartel bør naturligvis godtages med et vist forbehold, da disse deltagere kan mindske betydningen af deres egne bidrag til overtrædelsen og forstørre betydningen af de øvriges. Henset til logikken i den ved samarbejdsmeddelelsen fastlagte procedure indebærer den omstændighed, at der fremsættes anmodning om at være omfattet af denne meddelelses anvendelsesområde med henblik på at opnå en bødenedsættelse, dog ikke nødvendigvis en tilskyndelse til at fremlægge forvanskede beviser vedrørende de øvrige deltagere i det påtalte kartel. Ethvert forsøg på at vildlede Kommissionen kan skabe tvivl angående oprigtigheden og samarbejdsviljen hos den virksomhed, der har fremsat anmodningen, og dermed bringe muligheden for denne for at drage fuld nytte af meddelelsen om bødefritagelse i fare (Rettens dom af 16.11.2006, sag T-120/04, Peróxidos Orgánicos mod Kommissionen, Sml. II, s. 4441, præmis 70, og dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 58).

60 Det må navnlig antages, at såfremt en person indrømmer at have begået en overtrædelse og dermed vedgår, at der foreligger omstændigheder, der rækker ud over dem, der direkte kunne udledes af de omhandlede dokumenter, indebærer dette *a priori*, når der ikke foreligger særlige omstændigheder, der tyder på det modsatte, at denne person har besluttet at sige sandheden. Erklæringer, der går imod den erklærendes interesser, bør således principielt betragtes som særligt troværdige beviser (Rettens dom i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 54 ovenfor, præmis 211 og 212, dom af 26.4.2007, forenede sager T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 og T-136/02, Bolloré m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 947, præmis 166, og dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 59).

61 Det fremgår således af fast retspraksis, at rigtigheden af en erklæring fremsat af en virksomhed, som anklages for at have deltaget i et kartel, imidlertid ikke uden støtte i andre beviser kan betragtes som et tilstrækkeligt bevis for de pågældende omstændigheder, når den bestrides af flere anklagede virksomheder (Rettens dom i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 54 ovenfor, præmis 219, dom af 25.10.2005, sag T-38/02, Groupe Danone mod Kommissionen, Sml. II, s. 4407, præmis 285, og dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 293).

62 Ved undersøgelsen af den bevismæssige værdi af erklæringer afgivet af virksomheder, som har indgivet en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen, tager Retten navnlig mængden af overensstemmende beviser, der støtter betydningen af disse erklæringer, i betragtning (jf. i denne retning dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 54 ovenfor, præmis 220, og dommen i sagen Peróxidos Orgánicos mod Kommissionen, nævnt i præmis 59 ovenfor, præmis 70), og fravær af holdepunkter for, at disse virksomheder har udvist en tendens til at mindske betydningen af deres egne bidrag til overtrædelsen og forstørre betydningen af de øvrige virksomheders bidrag (jf. i denne retning dommen i sagen Lafarge mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 62 og 295).

63 Med hensyn til domstolskontrollens rækkevidde i denne sag bemærkes, at Retten ifølge fast retspraksis under et annullationssøgsmål vedrørende en beslutning om anvendelse af artikel 81, stk. 1, EF generelt skal udøve fuld kontrol med, om betingelserne for at anvende artikel 81, stk. 1, EF er opfyldt (jf. Rettens dom af 26.10.2000, sag T-41/96, Bayer mod Kommissionen, Sml. II, s. 3383, præmis 62 og den deri nævnte retspraksis).

64 Såfremt der hos Retten foreligger en tvivl, skal dette endvidere komme den virksomhed til gode, der er adressat for den beslutning, hvorved en overtrædelse fastslås, i henhold til princippet om uskyldsformodning, der som et grundlæggende EU-retligt princip bl.a. finder anvendelse på sager

vedrørende tilsidesættelser af konkurrencereglerne, der gælder for virksomhederne, som vil kunne føre til at pålægge bøder eller tvangsbøder (dommen i sagen Hüls mod Kommissionen, nævnt i præmis 57 ovenfor, præmis 149 og 150).

65 Det er inden for rammerne af disse generelle betragtninger, at de beviser, Kommissionen har tilvejebragt i denne sag, skal undersøges.

66 I den henseende bemærkes, at sagsøgeren for så vidt angår de ti møder nævnt i præmis 51 ovenfor ikke har bestridt, at de blev afholdt blandt konkurrenter, eller virksomhedens tilstedeværelse under møderne, og den har ikke angivet at have distanceret sig åbent fra deres indhold. Følgelig er det for at fastslå sagsøgerens ansvar tilstrækkeligt at undersøge, om Kommissionen i tilstrækkelig grad har godtgjort, at disse møder havde et åbenbart konkurrencebegrænsende formål for så vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA (jf. retspraksis nævnt i præmis 57 ovenfor).

67 Det konstateres, at beskrivelsen af disse møder hovedsageligt stammer fra erklæringer fra Degussa, der har fået bødefritagelse. Denne virksomhed tilskriver dem klart et åbenbart konkurrencebegrænsende formål for vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA (jf. 110., 111., 113., 115., 116., 118., 119., 120., og 123. betragtning), hvilket sagsøgeren ikke har bestridt.

68 Sagsøgeren har derimod gjort gældende, dels at disse erklæringer ikke i sig selv udgør et tilstrækkeligt bevis for overtrædelsen, dels at de ikke er underbygget af andre beviser.

69 I den forbindelse skal det bemærkes, som det fremgår af den retspraksis, der er nævnt i præmis 58-60 ovenfor, at de erklæringer, der er fremsat i forbindelse med politikken om bødenedsættelse, spiller en vigtig rolle. Disse erklæringer, der afgives i virksomheders navn, har en ikke ubetydelig bevisværdi, idet de giver anledning til betydelige juridiske og økonomiske risici (jf. ligeledes Rettens dom af 24.3.2011, sag T-385/06, Aalberts Industries m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1223, præmis 47). Det fremgår ikke desto mindre ligeledes af den retspraksis, der er henvist til i præmis 59 og 61 ovenfor, at erklæringer afgivet af en anklaget virksomhed i forbindelse med en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen skal vurderes med forsigtighed, og at de, når de er bestridt, i almindelighed ikke kan betragtes som tilstrækkeligt bevis uden at være underbyggede.

70 I modsætning til det, som sagsøgeren har gjort gældende, er Degussas erklæringer vedrørende tilstedeværelsen af konkurrencebegrænsende diskussioner i forhold til sammensætninger til støbning af PMMA i den periode, der er taget i betragtning, under alle omstændigheder tilstrækkeligt underbygget af andre beviser.

71 For det første skal den omstændighed, at Degussa ikke har været Kommissionens eneste kilde, understreges. Beskrivelsen af mødet af 11. maj 1999 (122. betragtning til den anfægtede beslutning) hviler nemlig på en erklæring fra Lucite. Selv om Degussa, som ikke var til stede ved dette møde, ikke nævnte den i sin egen erklæring, understøtter Lucites erklæring ikke desto mindre Degussas påstand om, at der bestod et kartel vedrørende sammensætninger til støbning af PMMA i den periode, der er taget i betragtning, og sagsøgerens deltagelse deri.

72 For det andet skal det bemærkes, at Kommissionen for så vidt angår den største del af møderne har tilvejebragt beviser (såsom kalenderoplysninger og regninger), der bekræfter afholdelsen af mødet eller omhandlede personers deltagelse i dette. Selv om – som sagsøgeren med rette har gjort gældende – den omstændighed, at et møde er blevet afholdt mellem konkurrenter, ikke er tilstrækkeligt til at fastslå dets konkurrencebegrænsende natur, kan det ikke desto mindre fastslås, at der er tale om elementer, som til en vis grad underbygger Degussas erklæringer.

73 For det tredje har Lucite i sin anmodning af 11. juli 2003 i henhold til samarbejdsmeddelelsen fremsat erklæringer, som på generel vis bekræfter tilstedeværelsen af et angiveligt kartel også for så vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA og sagsøgerens deltagelse heri.

74 Selv om det ganske vist drejer sig om generelle udtalelser, går de ikke desto mindre i samme retning som Degussas påstande. I øvrigt skal det bemærkes, at de aktiver, som var omfattet af overtrædelsen, herunder dokumenter og personale, er blevet overført fra sagsøgeren til Lucite, således at erklæringer fra sidstnævnte vedrørende sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen er særlig relevante.

75 For det fjerde har Atofina i sin anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen anerkendt at have deltaget i et kartel i det mindste fra 23. januar 1997, herunder for så vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA. Hvad angår resten har de selskaber, der udgør virksomheden Atofina (dels Arkema, Altuglas og Altumax, dels Total og Elf Aquitaine), ikke bestridt tilstedeværelsen af et sådant kartel inden for rammerne af deres respektive søgsmål til prøvelse af den anfægtede beslutning (sagerne T-206/06 og T-217/06).

76 I en meddelelse fra Atofina af 10. juni 2003 er mødet den 26. oktober 1999 ganske vist første konkurrencebegrænsende møde vedrørende sammensætninger til støbning af PMMA, hvor ICI Acrylis' tilstedeværelse nævnes. Det skal dog bemærkes, at Atofina i denne meddelelse klart bekræfter tilstedeværelsen af konkurrencebegrænsende kontakter vedrørende sammensætninger til støbning af PMMA i perioden fra 1998 til 2001. Følgelig underbygger denne udtalelse ligeledes Degussas udtalelser i denne retning.

77 For det femte skal det understreges, at mindst syv ud af ti af de undersøgte møder ifølge den anfægtede beslutning vedrørte både sammensætninger til støbning af PMMA og PMMA i faste plader (jf. 110., 111., 115., 116., 118., 119. og 120. betragtning til den anfægtede beslutning), og at sagsøgeren ikke har bestridt det konkurrencebegrænsende formål med disse møder for så vidt angår dette andet produkt. Dette udgør et element, der ligeledes styrker troværdigheden af Degussas erklæringer for så vidt angår beskrivelsen af disse konkurrencebegrænsende møder.

78 For det sjette deltog D, som havde en høj stilling hos ICI Acrylics, og som var ansvarlig både for sammensætninger til støbning af PMMA og PMMA i faste plader, i visse af de i præmis 77 ovenfor nævnte møder, herunder mødet af 23. januar 1997, som er blevet fastsat som begyndelsestidspunktet for overtrædelsen. Idet sagsøgeren ikke har bestridt disse møders konkurrencebegrænsende karakter for så vidt angår dette andet produkt, eller Kommissionens vurdering, hvorefter de omhandlede virksomheder var »meget opmærksomme på følgevirkningerne af de konkurrencebegrænsende aftaler for hvert af disse produkter« (jf. 223. betragtning til den anfægtede beslutning og præmis 50, andet led, ovenfor), udgør det et indicium for, at sammensætninger til støbning af PMMA ligeledes har været dækket i løbet af disse møder.

79 Henset til disse betragtninger skal det konstateres, at de samlet set udgør en tilstrækkelig mængde af overensstemmende indicier, der underbygger Degussas erklæringer vedrørende eksistensen af et kartel for sammensætninger til støbning af PMMA i den periode, der blevet taget i betragtning, og sagsøgerens deltagelse i dette.

80 De argumenter, som sagsøgeren har gjort gældende vedrørende relevansen af Degussas erklæringer, kan ikke ændre denne konklusion.

81 I modsætning til det, som sagsøgeren har anført, kan Degussas erklæringer ikke tilsidesættes alene med den begrundelse, at der er tale om erklæringer fremsat i en anmodning om bødefritagelse indgivet af virksomhedens ledelse (jf. navnlig præmis 59 og 60 ovenfor). Selv om Kommissionen i den anfægtede beslutning i øvrigt faktisk har måttet frafalde visse klagepunkter baseret på Degussas erklæringer (såsom bl.a. alle klagepunkter vedrørende MMA, der er råmaterialet for fremstilling af PMMA), er det ikke desto mindre klart, at disse påstande samlet set er blevet underbygget, som det fremgår af ovenstående. Beviset er bl.a., at tre andre virksomheder, dvs. sagsøgeren, Atofina og Lucite, har indgivet deres anmodninger i henhold til samarbejdsmeddelelsen for så vidt angår det kartel, som Degussa har påstået fandtes. I øvrigt har ingen af disse virksomheder, bortset fra sagsøgeren inden for rammerne af dette anbringende, bestridt eksistensen af et kartel i deres søgsmål til anfægtelse af den

anfægtede beslutning (sagerne T-206/06, T-217/06 og T-216/06). Sagsøgeren har i særdeleshed selv indirekte bekræftet relevansen af Degussas anmodning om bødefritagelse, idet virksomheden har anerkendt sin deltagelse i kartellet for så vidt angår PMMA i faste plader og PMMA-sanitetsvarer.

82 Eftersom Degussas erklæringer er tilstrækkeligt underbygget, i modsætning til det, som sagsøgeren har anført, kan sidstnævntes anbringende, hvorefter den del af overtrædelsen, der vedrører sammensætninger til støbning af PMMA, ikke kan tages i betragtning ved bedømmelsen af overtrædelsens grovhed med henblik på udmålingen af bøden, ikke godtages.

83 Det skal desuden ligeledes bemærkes, at det er med urette, at sagsøgeren i det væsentlige har gjort gældende, at kvalificeringen af den omhandlede overtrædelse for de tre PMMA-produkter, herunder sammensætninger til støbning (jf. præmis 49 ovenfor), som en samlet og vedvarende overtrædelse ikke har nogen betydning for bedømmelsen af dette anbringende.

84 Det bemærkes i den henseende, at en tilsidesættelse af artikel 81, stk. 1, EF ifølge retspraksis ikke alene kan foreligge ved en enkeltstående handlinger, men også ved en række handlinger eller en sammenhængende adfærd. Denne fortolkning kan ikke anfægtes under henvisning til, at et eller flere elementer i rækken af handlinger eller i den sammenhængende adfærd også i sig selv og isoleret betragtet kan udgøre en tilsidesættelse af den nævnte bestemmelse (jf. i denne retning dommen i sagen Kommissionen mod Anic Partecipazioni, nævnt i præmis 43 ovenfor, præmis 81). Når de forskellige handlinger indgår i en »samlet plan«, fordi de har det samme formål, nemlig at fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, kan Kommissionen med rette pålægge ansvaret for disse handlinger på grundlag af deltagelsen i overtrædelsen betragtet i sin helhed (jf. dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 43 ovenfor, præmis 258 og den deri nævnte retspraksis), selv om det fastslås, at en virksomhed kun har deltaget i et eller flere af de elementer, som skal være til stede, for at der er tale om et kartel (jf. Rettens dom af 12.12.2007, forenede sager T-101/05 og T-111/05, BASF og UCB mod Kommissionen, Sml. II, s. 4949, præmis 161 og den deri nævnte retspraksis).

85 Ifølge Domstolens praksis skal Kommissionen med henblik på at godtgøre en virksomheds deltagelse i en sådan samlet aftale føre bevis for, at virksomheden havde til hensigt ved sin egen adfærd at bidrage til de fælles mål, deltagerne som helhed forfulgte, og at den havde kendskab til de konkrete handlinger, som de øvrige virksomheder havde planlagt eller foretaget med de samme mål for øje, eller at den med rimelighed kunne forudse dem, og at den var indstillet på at løbe den dermed forbundne risiko (dommen i sagen Kommissionen mod Anic Partecipazioni, nævnt i præmis 43 ovenfor, præmis 87, og dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 43 ovenfor, præmis 83).

86 Under disse omstændigheder ville det have været tilstrækkeligt for at holde sagsøgeren ansvarlig for hele den samlede overtrædelse, og for udmålingen af bøden i overensstemmelse hermed, at Kommissionen havde godtgjort, at sagsøgeren vidste eller burde have vidst, at ved at deltage i et kartel vedrørende PMMA i faste plader og PMMA-sanitetsvarer blev virksomheden en del af et samlet kartel for tre PMMA-produkter (jf. i den retning Rettens dom af 20.3.2002, sag T-28/99, Sigma Tecnologie mod Kommissionen, Sml. II, s. 1845, præmis 45, og dommen i sagen Bolloré m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 60 ovenfor, præmis 209).

87 De elementer, der er blevet gennemgået ovenfor, er tilstrækkelige til dette formål.

88 Det skal især bemærkes, at eksistensen af konkurrencebegrænsende aftaler for sammensætninger til støbning af PMMA i den omhandlede periode fremgår af erklæringer fra tre virksomheder, nemlig Degussa, Lucite og Atofina.

89 Sagsøgeren har i øvrigt ikke bestridt sit ansvar for den begåede overtrædelse i forbindelse med PMMA i faste plader og PMMA-sanitetsvarer i løbet af den samme periode. Virksomheden har heller ikke som sådan bestridt, at der forelå en samlet overtrædelse. Navnlig har sagsøgeren, bortset fra visse fragmentariske argumenter i svarskriftet, end ikke prøvet at anfægte de begrundelser, nævnt i præmis 49 og 50 ovenfor, som foranledigede Kommissionen til at fastslå, at der forelå en samlet overtrædelse.

90 Således har sagsøgeren bl.a. ikke anfægtet Kommissionens konstateringer, ifølge hvilke virksomhedens repræsentant, der var til stede ved de konkurrencebegrænsende møder (der ifølge den var begrænset til andre produkter), var ansvarlig for flere af de produkter, der var omfattet af undersøgelsen, og »således var vidende om, eller ikke kunne undgå at være vidende om«, at der forelå sådanne aftaler for flere produkter. Virksomheden har heller ikke bestridt Kommissionens konstatering, hvorefter den er en producent, der er »fuldt integreret« og »meget [opmærksom] på følgevirkningerne af de konkurrencebegrænsende aftaler for hvert af disse produkter« (jf. præmis 50 ovenfor, andet og fjerde led).

91 Selv hvis det antages, at de beviser, som Kommissionen har tilvejebragt, ikke er tilstrækkelige for at fastslå sagsøgerens direkte medvirken i denne del af kartellet om sammensætninger til støbning af PMMA, er de i det mindste mere end tilstrækkelige til at bevise konkurrencebegrænsende kontakter vedrørende dette produkt i den omhandlede periode, og at den samlede overtrædelse også vedrørte dette produkt. Dette fremgår navnlig af de overensstemmende udtalelser fra tre virksomheder, nemlig Degussa, Lucite og Atofina.

92 Disse betragtninger er tilstrækkelige til at fastslå, at sagsøgeren i det mindste vidste eller burde have vidst, at virksomheden ved at deltage i et kartel vedrørende PMMA i faste plader og PMMA-sanitetsvarer blev en del af et samlet kartel for tre PMMA-produkter.

93 I en sådan situation vil dens ansvar for hele den samlede overtrædelse kunne tages i betragtning ved bedømmelsen af overtrædelsens grovhed med henblik på udmålingen af bøden, således at påstanden om nedsættelse heraf på dette grundlag må forkastes.

94 Det fremgår endelig af det ovenstående, at den påståede tilsidesættelse af sagsøgerens ret til forsvar i forhold til mødet den 26. oktober 1999 ikke har nogen betydning for vurderingen af dette anbringende, og at sagsøgerens klagepunkt herom således skal forkastes som uvirksomt.

95 Følgelig skal det første anbringende forkastes, for så vidt som det tilsigter at understøtte dels påstanden om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 2, dels påstanden om nedsættelse af bøden i henhold til Rettens fulde prøvelsesret.

Det andet anbringende vedrørende manglende begrundelse af den anfægtede beslutning for så vidt angår bødens »grundbeløb«

96 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen ikke har forklaret metoden for udmålingen af bødens udgangsbeløb (32,5 mio. EUR), fastsat i 336. betragtning til den anfægtede beslutning, og således har forhindret sagsøgeren og Retten i at undersøge den anfægtede beslutning for så vidt angår »det vigtigste kriterium« ved udmålingen af bøden. Kommissionen har blot angivet grundene til, at den har kvalificeret overtrædelsen som værende meget alvorlig, og fordelt virksomhederne i tre forskellige kategorier på grundlag af deres forholdsvise størrelse. Den har dog ikke forklaret, hvordan den er kommet frem til bødebeløbene for hver af disse kategorier, eller hvorfor sagsøgerens bøde mærkbart overskred tærsklen på 20 mio. fastsat i retningslinjerne for meget alvorlige overtrædelser. Kommissionen har således tilsidesat den begrundelsespligt, der påhviler den i henhold til artikel 253 EF.

97 Det bemærkes hertil, at kravene i henhold til den væsentlige formforskrift, som begrundelsespligten udgør, ifølge fast retspraksis er opfyldt for så vidt angår udmålingen af den pålagte bøde i henhold til artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, såfremt Kommissionen i sin beslutning giver oplysninger om de hensyn, som har givet den grundlag for at bedømme overtrædelsens grovhed og varighed (jf. analogt Domstolens domme af 16.11.2000, sag C-248/98 P, KNP BT mod Kommissionen, Sml. I, s. 9641, præmis 42, og sag C-291/98 P, Sarrió mod Kommissionen, Sml. I, s. 9991, præmis 73, og dom af

15.10.2002, forenede sager C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P – C-252/99 P og C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8375, præmis 463).

98 I den foreliggende sag anerkender sagsøgeren selv, at Kommissionen i den anfægtede beslutning angiver dels de hensyn, der ligger til grund for kvalificeringen af overtrædelsen som meget alvorlig, dels de hensyn, den har anvendt til at opdele de berørte virksomheder i tre forskellige kategorier, og til at fastsætte forskellige beløb for bødens udgangsbeløb for hver af disse kategorier.

99 En gennemgang af 319.-336. betragtning til den anfægtede beslutning viser, at Kommissionen faktisk har givet en tilstrækkelig forklaring i den henseende. Det fremgår især klart af den anfægtede beslutning, at udgangsbeløbet navnlig er baseret på overtrædelsens art, fastlagt i betragtning af dens væsentlige karakteristika, som beskrevet i den anfægtede beslutnings punkt 4.2 (jf. 320. betragtning til den anfægtede beslutning), på det berørte geografiske markeds størrelse, dvs. EØS-området (jf. 330. betragtning til den anfægtede beslutning) og på anvendelsen af en forskellig behandling af de berørte virksomheder, for at tage hensyn til deres økonomiske kapacitet til væsentligt at begrænse konkurrencen, vurderet under hensyn til omsætningen ved salg af PMMA-produkter, for hvilke de havde medvirket i kartellet (jf. 332.-334. betragtning til den anfægtede beslutning). I sidstnævnte sammenhæng har Kommissionen ligeledes nævnt størrelsen af det samlede marked for PMMA-produkter i 2000 og 2002, udtrykt i mængde og i værdi (jf. 333. betragtning til den anfægtede beslutning). Under disse omstændigheder savner sagsøgerens påstand, hvorefter Kommissionen ikke har forklaret, hvorledes grovheden af sagsøgerens overtrædelse begrundede pålæggelsen af et sådant udgangsbeløb, grundlag i de faktiske omstændigheder.

100 For så vidt som sagsøgeren har kritiseret en manglende udtrykkelig begrundelse for bødebeløbet på 32,5 mio. EUR, som er tildelt virksomheder, der som den er blevet placeret i den anden kategori, er det tilstrækkeligt at bemærke, at det ifølge fast retspraksis ikke påhviler Kommissionen i henhold til de krav, der følger af begrundelsespligten, i sin beslutning at angive tallene i forbindelse med metoden for bødeudmålingen (dommen i sagen Sarrió mod Kommissionen, nævnt i præmis 97 ovenfor, præmis 80, og dom af 15.10.2002, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommission, nævnt i præmis 97 ovenfor, præmis 464). Det følger heraf, at Kommissionen ikke i henhold til artikel 253 EF er forpligtet til at begrunde valget af et beløb på 32,5 mio. EUR som udgangsbeløb for den bøde, som sagsøgeren er blevet pålagt (jf. ligeledes i samme retning dommen i sagen Microsoft mod Kommissionen, nævnt i præmis 41 ovenfor, præmis 1361).

101 For så vidt angår sagsøgerens argument, hvorefter den ovenfor i præmis 100 nævnte retspraksis ikke finder anvendelse i denne sag i betragtning af størrelsen af bødens udgangsbeløb, er det tilstrækkeligt at bemærke, at denne retspraksis også har fundet anvendelse i en sag, hvor Kommissionen havde fastsat et udgangsbeløb, der var langt højere end beløbet i denne sag (dommen i sagen Microsoft mod Kommissionen, nævnt i præmis 41 ovenfor, præmis 1361). På samme vis kan sagsøgerens påstand, hvorefter udgangsbeløbet for virksomhedens bøde »mærkbart« overskred den tærskel på 20 mio. EUR, som er fastsat for meget alvorlige overtrædelser, ikke ændre bedømmelsen i præmis 100 ovenfor. Det skal endelig bemærkes, at denne tærskel kun består af et mindstebeløb fastsat i retningslinjerne for sådanne overtrædelser, der fastsætter, at den »påregnelig[e] beløbsramme« er »20 mio. [EUR] og derover«.

102 Det følger, at det andet anbringende skal forkastes, for så vidt som det tilsigter at understøtte påstanden om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 2. De elementer, der er fremført inden for rammerne af dette anbringende, kan i øvrigt heller ikke begrunde en nedsættelse af bøden med henvisning til Rettens fulde prøvelsesret.

Det tredje anbringende vedrørende Kommissionens manglende fordeling af »bødens grundbeløb« mellem sagsøgeren og Lucite

103 Sagsøgeren har understreget, at virksomheden selv og Lucite efterfulgte hinanden som deltagere i den angivelige overtrædelse som successive ejere af én eneste helhed af aktiver, der var omfattet af overtrædelsen, og at de derfor således har bidraget med en »enkeltstående grovhed« i forhold til

overtrædelsen. Følgelig burde bøden for denne »enkeltstående grovhed« i forhold til overtrædelsen, ifølge sagsøgeren, være delt mellem dem for at undgå, at der to gange tages hensyn til »den reelle påvirkning, hver virksomheds overtrædelse har haft på konkurrencen«, hvilket ifølge retningslinjerne er et vigtigt parameter for fastsættelsen af overtrædelsens grovhed. Bødens størrelse er blevet fastsat, som om sagsøgeren og Lucite hver især havde udøvet en særskilt og samtidig påvirkning af konkurrencen. Denne beregningsmetode har ført til en bøde – for en enkelt overtrædelse – på et beløb, der er væsentligt højere, blot fordi en virksomhed havde ændret ejer, og ikke på grund af nogen som helst yderligere påvirkning af konkurrencen eller nogen fejl, som sagsøgeren har begået. Kommissionen har således tilsidesat ligebehandlings- og proportionalitetsprincippet.

104 I den forbindelse skal Kommissionens argument, hvorefter dette anbringende ikke kan antages til realitetsbehandling, først forkastes. Dette anbringende er nemlig anført til støtte for påstande fremsat i præmis 36 ovenfor, og såfremt det er velbegrundet, medfører det en nedsættelse af den bøde, der er pålagt sagsøgeren. I modsætning til hvad Kommissionen har gjort gældende, har sagsøgeren således bestridt størrelsen på sin egen bøde og ikke den bøde, der er pålagt tredjemand.

105 Det skal dernæst bemærkes, at selv om dette anbringendes overskrift henviser til bødens »grundbeløb«, fremgår det klart af sagsøgerens processkrifter, at det udelukkende vedrører »den del af bøden, der vedrører grovheden«, hvilket mere præcist vil sige bødens udgangsbeløb på 32,5 mio. EUR, fastsat i 336. betragtning til den anfægtede beslutning. Sagsøgeren anfægter i øvrigt ikke Kommissionens vurderinger, nævnt i præmis 25 og 26 ovenfor, inden for rammerne af dette anbringende.

106 Det bør derfor undersøges, om Kommissionen, som sagsøgeren har gjort gældende, var forpligtet til at fordele et sådant udgangsbeløb for bøden mellem sagsøgeren og Lucite.

107 Det bemærkes, at sagsøgeren og Lucite ifølge den anfægtede beslutning deltog i overtrædelsen med de samme aktiver som dem tilhørende ICI Acrylics, som er den enhed, der blev overført fra den første virksomhed til den anden den 2. november 1999, dvs. ca. midt i overtrædelsesperioden. Denne dato udgjorde desuden en »skæringsdato« for sagsøgerens og Lucites ansvar for overtrædelsen (jf. præmis 21 ovenfor). I forbindelse med den differentierede behandling af de to virksomheder har Kommissionen i øvrigt taget hensyn til den samme omsætning, som Lucite havde i 2000. På dette grundlag fastsatte den bødernes udgangsbeløb til 32,5 mio. EUR for hver især (jf. 334. og 336. betragtning til den anfægtede beslutning).

108 Under disse omstændigheder kan det med rimelighed forudsættes, at hvis ICI Acrylics ikke havde skiftet ejer, ville anvendelsen af den samme beregningsmetode have ført til, at Kommissionen ville have fastsat et eneste udgangsbeløb på 32,5 mio. EUR, som den ville have pålagt en sådan eneste ejer. Det følger heraf, at sagsøgerens påstand, hvorefter salget af ICI Acrylics i sig selv har påvirket det samlede beløb for bøderne, der blev fastsat ved den anfægtede beslutning, lader til at være begrundet.

109 Sagsøgerens opfattelse, hvorefter Kommissionen burde have handlet anderledes og have fordelt udgangsbeløbet mellem de to virksomheder, skal dog alligevel forkastes.

110 For det første hviler denne opfattelse i det væsentlige på den forudsætning, at vurderingen af overtrædelsens grovhed skal være strengt bundet til »påvirkningen af konkurrencen« eller dennes »fordrejning«, og at sagsøgeren og Lucite, i deres egenskab af successive ejere af ICI Acrylics, har deltaget i en »enkeltstående grovhed« i forhold til overtrædelsen. På dette punkt har sagsøgeren støttet sig til ordlyden af retningslinjerne, ifølge hvilke overtrædelsens grovhed skal tage hensyn til »de faktiske konkurrencemæssige konsekvenser af den rolle, som hver enkelt virksomhed har spillet som led i overtrædelsen«.

111 Denne forudsætning er dog urigtig.

112 Det følger af fast retspraksis, at virkningen af en konkurrencebegrænsende adfærd ikke i sig selv er et afgørende kriterium ved fastlæggelsen af en passende bøde (Domstolens dom af 2.10.2003, sag C-194/99 P, Thyssen Stahl mod Kommissionen, Sml. I, s. 10821, præmis 118, og af 3.9.2009, sag

C-534/07 P, Prym og Prym Consumer mod Kommissionen, Sml. I, s. 7415, præmis 96). Overtrædelsernes grovhed skal fastslås på grundlag af en lang række forhold, herunder sagens særlige omstændigheder, dens sammenhæng og bødernes afskrækkende virkning (jf. dom af 28.6.2005, forenede sager C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P – C-208/02 P og C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5425, præmis 241 og 242 og den deri nævnte retspraksis), og f.eks. kan forhold, der vedrører forsættet, have større betydning end forhold, der vedrører overtrædelsernes virkninger, særligt når der er tale om overtrædelser, der efter deres karakter er alvorlige (jf. dommen i sagen Thyssen Stahl mod Kommission, præmis 118, og i sagen Prym og Prym Consumer mod Kommissionen, præmis 96 og den deri nævnte retspraksis).

113 Sagsøgeren har foretaget en ufuldstændig udlægning af retningslinjerne. Ifølge punkt 1 A i disse »[skal der v]ed vurderingen af overtrædelsens grovhed […] tages hensyn til overtrædelsens art, overtrædelsens konkrete indvirkning på markedet – når den kan måles – og det berørte markeds udstrækning«. Ved anvendelsen af disse kriterier »[…] klassificeres [overtrædelserne] i tre kategorier, idet der skelnes mellem lidet alvorlige, alvorlige og meget alvorlige overtrædelser«. For så vidt angår meget alvorlige overtrædelser fastslår retningslinjerne navnlig, at »[det] hovedsageligt [drejer sig] om horisontale begrænsninger såsom priskarteller«, og at det påregnelige udgangsbeløb er »20 mio. [EUR] og derover«. Retningslinjerne bestemmer i øvrigt, at »[i]nden for hver af disse kategorier […] gør bødeskalaen det muligt at variere behandlingen af virksomhederne alt efter overtrædelsens art«.

114 Retningslinjerne lægger således klart hovedvægten på overtrædelsens art som afgørende element ved vurderingen af dennes grovhed i forbindelse med fastsættelsen af bødens udgangsbeløb (jf. ligeledes i denne retning Rettens dom af 8.10.2008, sag T-73/04, Carbone-Lorraine mod Kommissionen, Sml. II, s. 2661, præmis 91). For så vidt angår overtrædelsens konkrete betydning fastslår retningslinjerne kriteriet om den »konkrete indvirkning på markedet«, hvilket vedrører overtrædelsen samlet set og ikke den indvirkning, der kan tilskrives hver virksomhed (jf. i denne retning Domstolens dom af 12.11.2009, sag C-554/08 P, Carbone-Lorraine mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 21 og 24), idet det præciseres, at den kun tages i betragtning, hvis den kan måles.

115 Kommissionen har i øvrigt i den anfægtede beslutning vurderet, at »det ikke [var] muligt at måle [den omtvistede overtrædelses] konkrete påvirkning af EØS-markedet«, og den har således bekræftet, at den ikke »specifikt [baserede] sig på en særlig virkning [af overtrædelsen på markedet]« (321. betragtning til den anfægtede beslutning) i forbindelse med fastsættelsen af bøden. Det er således på grundlag af Kommissionens vurdering af overtrædelsens karakter, henset til dens hovedtræk beskrevet i den anfægtede beslutnings punkt 4.2 (jf. 320. betragtning til den anfægtede beslutning), og af det pågældende geografiske markeds størrelse (jf. 330. betragtning til den anfægtede beslutning), at den konkluderede, at der i den pågældende sag forelå en meget alvorlig overtrædelse.

116 Denne tilgang, som i øvrigt ikke bestrides af sagsøgeren, er i overensstemmelse med fast retspraksis, ifølge hvilken horisontale priskarteller eller markedsopdelende karteller kan kvalificeres som meget alvorlige overtrædelser, alene på grund af deres art, navnlig uden at Kommissionen skal godtgøre overtrædelsens konkrete indvirkning på markedet (dommen i sagen Prym og Prym Consumer mod Kommissionen, nævnt i præmis 112 ovenfor, præmis 75, og dom af 24.9.2009, forenede sager C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P og C-137/07 P, Erste Group Bank m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8681, præmis 103).

117 For så vidt angår kriteriet om »de faktiske konkurrencemæssige konsekvenser af den rolle, som hver enkelt virksomhed har spillet som led i overtrædelsen«, som sagsøgeren har gjort gældende, er dette anført i næstsidste afsnit i punkt 1 A i retningslinjerne, hvori det er fastsat, at »[i] forbindelse med overtrædelser begået af flere virksomheder (karteller) kan det i visse tilfælde være nødvendigt at variere de bødebeløb, der fastlægges inden for hver af […] [de] tre kategorier, for at tage højde for den specifikke vægt og dermed de faktiske konkurrencemæssige konsekvenser af den rolle, som hver enkelt virksomhed har spillet som led i overtrædelsen, navnlig når der er tale om betydelige størrelsesforskelle mellem virksomheder, der har begået en overtrædelse af samme art«. Det drejer sig derfor kun om et

valgfrit kriterium, som gør det muligt at fastsætte bødens udgangsbeløb, i tilfælde af overtrædelser, der implicerer flere virksomheder, og ikke et bestemmende kriterium for fastsættelsen af dette beløb. I øvrigt vedrører dette kriterium ikke en kvantificering af de konkurrencefordrejende virkninger, som hver virksomhed, der har deltaget i en given overtrædelse, har forårsaget, men at der ved fastsættelsen af bødens udgangsbeløb tages hensyn til objektive forskelle, der foreligger mellem dem, såsom bl.a. betydelige størrelsesforskelle.

118 Det følger heraf, at selv hvis det antages, at ændringen i ejerforholdet af ICI Acrylics ikke har medført en yderligere påvirkning af konkurrencen, som sagsøgeren har gjort gældende, kan denne omstændighed ikke føre til en konklusion, hvorefter sagsøgeren og Lucite har deltaget i en »enkeltstående grovhed« i forhold til overtrædelsen, og at bødens udgangsbeløb skulle være blevet delt mellem dem.

119 For det andet tager sagsøgerens hypotese om, at det er nødvendigt at dele bødens udgangsbeløb mellem virksomheden og Lucite, ikke hensyn til, at de betragtninger, som ligger til grund for fastsættelsen af dette beløb (jf. 319.-336. betragtning til den anfægtede beslutning), kan anvendes fuldt ud på sagsøgeren.

120 I den henseende bemærkes, at både sagsøgeren og Lucite i henhold til den anfægtede beslutning har deltaget i overtrædelsen omhandlet i den nævnte beslutnings artikel 1. Sagsøgeren har heller ikke bestridt sit ansvar for en sådan overtrædelse (jf. præmis 40 ovenfor). Ligeledes har virksomheden heller ikke anfægtet Kommissionens vurdering, hvorefter den skal betragtes »som en virksomhed med henblik på anvendelsen af artikel 81 [EF]« (288. betragtning til den anfægtede beslutning).

121 Sagsøgeren har i øvrigt hverken anfægtet Kommissionens vurdering af overtrædelsens grovhed i 319.-331. betragtning til den anfægtede beslutning eller dens vurdering, der blev foretaget i forbindelse med den differentierede behandling af de to virksomheder, og hvorefter Lucites omsætning i 2000 fra salget af PMMA-produkter udgjorde en passende indikation af ICI Acrylics' størrelse og økonomiske betydning på det pågældende marked (334. betragtning til den anfægtede beslutning).

122 Under disse omstændigheder svarer sagsøgerens argumenter i realiteten til at kræve en fortrinsbehandling i forhold til de øvrige adressater for beslutningen for så vidt angår bødens udgangsbeløb med den blotte begrundelse, at den har solgt de aktiver, der var omfattet af overtrædelsen.

123 Den overtrædelse, som virksomheden har begået, er ikke blevet mindre alvorlig alene på grund af denne omstændighed. Sagsøgeren er således blevet pålagt præcis det samme udgangsbeløb for bøden, som hvis den i stedet for at sælge ICI Acrylics til Lucite med virkning fra den 2. november 1999 blot var ophørt med overtrædelsen den samme dato.

124 I modsætning til det, som virksomheden har anført, følger det, at uanset den omstændighed, at den har deltaget i kartellet med de samme aktiver, som Lucite efterfølgende har deltaget med, har sagsøgeren begået en overtrædelse, hvis grovhed begrundede Kommissionens fastsættelse af det udgangsbeløb, som den blev pålagt. Det følger heraf, at påstanden om, at udgangsbeløbet burde være blevet delt mellem sagsøgeren og Lucite, må forkastes.

125 Sagsøgerens andre argumenter kan ikke ændre denne konklusion.

126 For det første har sagsøgeren gjort gældende, at »fordelingen af parameteret »varighed«« mellem virksomheden og Lucite i forhold til bøden ikke var tilstrækkelig. Ifølge retningslinjernes fremgangsmåde er det i forhold til bøden »parameteret »grovhed««, der har størst indflydelse på dens grundbeløb, idet bødens udgangsbeløb kun forhøjes med 10% for hvert år, overtrædelsen varer. I mangel af en »lineær forbindelse« mellem overtrædelsens varighed og bødens grundbeløb, selv hvis

»parameteret »varighed«« er blevet »fordelt« mellem sagsøgeren og Lucite, vil deres samlede udgangsbeløb således overstige det, som ville være blevet beregnet, hvis ICI Acrylics havde beholdt den samme ejer.

127 Det bemærkes i den henseende, at grundbeløbet for sagsøgerens bøde er blevet fastsat i forhold til varigheden af virksomhedens egen deltagelse i overtrædelsen (jf. præmis 26 ovenfor). Som Kommission med rette har fremført, er »parameteret »varighed«« i forhold til bøden således blevet »fordelt« mellem sagsøgeren og Lucite.

128 Som sagsøgeren har gjort gældende, er det samlede grundbeløb for sagsøgerens og Lucites bøder ganske vist større end det, som ville være blevet fastsat, hvis ICI Acrylics havde beholdt samme ejer (jf. præmis 108 ovenfor). Det skal dog konstateres, at der er tale om en simpel konsekvens af anvendelsen af den fremgangsmåde, der er fastsat i retningslinjerne, som afspejler den politik, som Kommissionen havde til hensigt at følge ved fastsættelsen af bøder. Når der tages hensyn til den brede skønsmargen, som Kommissionen har i den henseende (jf. i denne retning Domstolens dom af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1825, præmis 105-109), var den berettiget til at fastsætte et sådant forhold mellem kriterierne om overtrædelsens grovhed og varighed.

129 Den omstændighed, at kriteriet overtrædelsens grovhed i denne sag er blevet tillagt større vægt ved fastsættelsen af bødens grundbeløb end kriteriet om overtrædelsens varighed, kan således ikke føre til, at sagsøgerens påstand om, at det er nødvendigt at foretage en »fordeling af »elementet vedrørende grovheden«« i forhold til bøden mellem den og Lucite, skal godtages.

130 Endelig ville en »lineær forbindelse« mellem overtrædelsens varighed og bødens udgangsbeløb, dvs. bødens udgangsbeløb ganget med det antal år, virksomheden deltog i overtrædelsen, hvis den var blevet benyttet i denne sag, til skade for sagsøgeren have ført til et højere udgangsbeløb end det, den blev pålagt.

131 For det andet skal sagsøgerens argument vedrørende det i klagepunktsmeddelelsen af Kommissionen anførte, hvoraf fremgår, at »hvis virksomheden, som har købt aktiverne, fortsætter med at overtræde artikel 81 [EF] og/eller artikel 53 i EØS-aftalen, skal ansvaret for overtrædelsen deles mellem sælgeren og køberen af de aktiver, der er omfattet af overtrædelsen« (punkt 347 i klagepunktsmeddelelsen), forkastes.

132 I modsætning til det, som sagsøgeren har anført, indeholder denne udtalelse ikke nogen præcisering med hensyn til den eventuelle deling angående bøden af »elementet vedrørende grovheden« mellem virksomheden og Lucite. Som det klart fremgår af Kommissionens ordvalg og placeringen i punkt 5.6 i klagepunktsmeddelelsen, vedrører angivelsen blot delt ansvar for overtrædelsen mellem sælger og køber af de aktiver, der var omfattet af overtrædelsen i forbindelse med fastsættelsen af klagepunktmeddelelsens adressater. Samme konklusion gælder vedrørende henvisningen i en fodnote til 43. betragtning til Kommissionens beslutning 89/190/EØF af 21. december 1988 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31 865, PVC) (EFT 1989 L 74, s. 1). Det bemærkes i øvrigt, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har foretaget en sådan deling af ansvaret for overtrædelsen mellem sagsøgeren og Lucite (jf. præmis 21 ovenfor).

133 For det tredje har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen i sin tidligere praksis har anvendt en metode, der består i at dele bøden i overensstemmelse med perioden for besiddelse af en enhed, der begik en overtrædelse.

134 Det er hertil tilstrækkeligt at bemærke, at Kommissionens beslutningspraksis ikke udgør retsgrundlaget for fastsættelsen af bøder i konkurrencesager, at Kommissionen i disse sager råder over et vidt skøn, og at dette skøn ikke er bundet af de skøn, som Kommissionen tidligere har foretaget (jf. dommen i sagen Prym og Prym Consumer mod Kommissionen, nævnt i præmis 112 ovenfor, præmis 98 og den deri nævnte retspraksis).

135 Under alle omstændigheder har sagsøgeren ikke anfægtet Kommissionens argument, hvorefter de andre afgørelser, som sagsøgeren har nævnt, til forskel fra denne sag handlede om afhændelse af et datterselskab med status som juridisk person. Det drejer sig således om en væsentlig faktuel forskel i forbindelse med fastsættelse af bøder, idet der ikke kan pålægges ICI Acrylics en bøde i mangel af status som juridisk person. Det følger heraf, at Kommissionens praksis vedrørende overdragelse af et datterselskab i løbet af en overtrædelsesperiode under alle omstændigheder ikke virkningsfuldt kan gøres gældende af sagsøgeren i denne sag.

136 Endelig bemærkes, at sagsøgeren inden for rammerne af dette anbringende ligeledes har gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af proportionalitets- og ligebehandlingsprincippet. Virksomheden har dog ikke fremført specifikke argumenter i den henseende, bortset fra dem, der er blevet analyseret ovenfor, om Kommissionens angivelige forpligtelse til at »fordele elementet vedrørende grovheden« på grund af en manglende yderligere påvirkning af konkurrencen som følge af afhændelsen. Følgelig skal disse argumenter ligeledes forkastes.

137 Det følger, at det tredje anbringende skal forkastes, for så vidt som det har til formål, at den anfægtede beslutnings artikel 2 annulleres. De elementer, der er fremført i forbindelse med dette anbringende, kan heller ikke begrunde en nedsættelse af bøden i henhold til Rettens fulde prøvelsesret.

Det fjerde anbringende vedrørende den upassende karakter af en forhøjelse af bøden på grund af den afskrækkende virkning

138 Dette anbringende er opdelt i to led. Inden for rammerne af det første led har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen ved fastsættelsen af en forhøjelse af bødens udgangsbeløb på grund af den afskrækkende virkning ikke har taget hensyn til virksomhedens faktiske økonomiske kapacitet. Inden for rammerne af det andet led har sagsøgeren subsidiært gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat proportionalitets- og ligebehandlingsprincippet.

Om anbringendets første led vedrørende Kommissionens manglende hensynstagen til sagsøgerens faktiske økonomiske kapacitet

139 Sagsøgeren har gjort gældende, at forhøjelsen på 50% af bødens udgangsbeløb på grund af en tilstrækkelig afskrækkende virkning ikke tager hensyn til virksomhedens faktiske økonomiske kapacitet. Som den har bevist under undersøgelsen, er denne ikke afspejlet tilstrækkeligt i dens omsætning, på grundlag af hvilken Kommissionen har fastsat forhøjelsen. Det er dens opfattelse, at omsætningen er relevant som »en indikation« eller »skøn« af en virksomheds økonomiske styrke, men er ikke tilstrækkelig, når den berørte virksomhed fremlægger andre beviser vedrørende dens økonomiske styrke. Følgelig bør den pågældende forhøjelse annulleres.

140 Hertil bemærkes for det første, at Kommissionen i 337. betragtning til den anfægtede beslutning har anført, at bødeskalaen inden for kategorien af meget alvorlige overtrædelser også gør det muligt at fastsætte bødens størrelse på et niveau, der har en tilstrækkelig afskrækkende virkning, »henset til den enkelte virksomheds størrelse og økonomiske styrke«. For at kunne vurdere sagsøgerens størrelse og økonomiske styrke tog Kommissionen hensyn til dens omsætning på verdensplan i 2005 (8,49 mia. EUR), som var det sidste regnskabsår før det, hvor den anfægtede beslutning blev vedtaget, og besluttede at anvende en multiplikationsfaktor 1,5 på dens bøde (jf. 349. og 350. betragtning til den anfægtede beslutning).

141 I den forbindelse udtalte Kommissionen som svar på sagsøgerens argumenter vedrørende anvendelsen af omsætningen for vurderingen af dens økonomiske kapacitet, at kriteriet vedrørende omsætningen gav et rimeligt og nyttigt indtryk af en virksomheds økonomiske kapacitet og styrke, og at den havde anvendt dette kriterium i den foreliggende sag på alle de berørte virksomheder på lige vis (347. betragtning til den anfægtede beslutning).

142 Efterfølgende bemærkes med hensyn til begrebet afskrækkelse, at dette udgør et af de forhold, der skal tages i betragtning ved beregningen af bødens størrelse. Det fremgår således af fast retspraksis, at bøder for overtrædelse af artikel 81 EF, som de er fastlagt i artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, har til formål at straffe de berørte virksomheder samt at afskrække både de berørte virksomheder og andre virksomheder fra fremtidige overtrædelser af Unionens konkurrenceregler. Kommissionen kan ved beregningen af en virksomheds bøde tage hensyn til bl.a. dens størrelse og økonomiske styrke (jf. i denne retning Domstolens dom af 29.6.2006, sag C-289/04 P, Showa Denko mod Kommissionen, Sml. I, s. 5859, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).

143 Idet hensynet til den pågældende virksomheds størrelse og samlede ressourcer med henblik på at gøre den pålagte bøde tilstrækkeligt afskrækkende beror på den virkning, der tilstræbes over for nævnte virksomhed, kan bøden ikke være ubetydelig bl.a. i forhold til virksomhedens økonomiske kapacitet (Domstolens dom af 17.6.2010, sag C-413/08 P, Lafarge mod Kommissionen, Sml. I, s. 5361, præmis 104). Således er det bl.a. blevet fastslået, at den afskrækkende virkning, som er et formål, Kommissionen har ret til at forfølge ved bødeudmålingen, kun gyldigt kan opfyldes, hvis der tages hensyn til virksomhedens situation den dag, bøden pålægges (Rettens dom af 5.4.2006, sag T-279/02, Degussa mod Kommissionen, Sml. II, s. 897, præmis 278).

144 I denne sag har sagsøgeren ikke bestridt, at det er muligt for Kommissionen at tage hensyn til en virksomheds størrelse og økonomiske styrke for at fastsætte bødens beløb. Den anfægter dog relevansen af kriteriet omsætning i forhold til vurderingen af den egen størrelse og økonomiske styrke.

145 Det bemærkes hertil, at Domstolen i fast retspraksis har fastslået, at virksomhedens samlede omsætning giver et, ganske vist omtrentligt og ufuldstændigt, indtryk af virksomhedens størrelse og økonomiske styrke (jf. dommen i sagen Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 112 ovenfor, præmis 243 og den deri nævnte retspraksis). Det er derfor tidligere fastslået, at Kommissionen kan tage hensyn til en given virksomheds samlede omsætning med henblik på at fastsætte bødens størrelse på et niveau, der har en tilstrækkelig afskrækkende virkning (Domstolens dom i sagen Showa Denko mod Kommissionen, nævnt i præmis 142 ovenfor, præmis 15-18, og af 22.5.2008, sag C-266/06 P, Evonik Degussa mod Kommissionen og Rådet, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 120, samt Rettens dom af 9.7.2003, sag T-220/00, Cheil Jedang mod Kommissionen, Sml. II, s. 2473, præmis 96).

146 Selv om retspraksis udtrykkeligt anerkender, at en virksomheds samlede omsætning giver et »indtryk« af denne størrelse og økonomiske styrke, som kan være »ufuldstændig[t]« og »omtrentlig[t]«, godkender den således på samme tid anvendelsen af dette kriterium i forbindelse med fastsættelsen af bødens forhøjelse med henblik på en afskrækkende virkning. Denne løsning har den uomtvistelige fordel at give Kommissionen mulighed for i forbindelse med fastsættelsen af bøden at benytte et objektivt kriterium og at anvende dette uden forskel på alle de berørte virksomheder.

147 Det følger heraf, at påstanden, hvorefter en virksomheds omsætning kun giver et ufuldstændigt og omtrentligt indtryk af dennes økonomiske styrke, ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at tilsidesætte relevansen af dette kriterium i forbindelse med fastsættelsen af en bødeforhøjelse med et afskrækkende formål.

148 Som sagsøgeren i det væsentlige har gjort gældende, skal det dog ikke glemmes, at formålet med pålæggelsen af en forhøjelse, er fastsættelsen af bøden på en sådan måde, at den ikke bliver ubetydelig, eller tværtimod uforholdsmæssigt stor, navnlig i forhold til den pågældende virksomheds økonomiske kapacitet (jf. præmis 143 ovenfor og Rettens dom i sagen Degussa mod Kommissionen, nævnt i præmis 143 ovenfor, præmis 283, og dom af 18.5.2008, sag T-410/03, Hoechst mod Kommissionen, Sml. II, s. 881, præmis 379).

149 De elementer, sagsøgeren har fremført, kan dog ikke godtgøre, at virsomhedens omsætning, som Kommissionen har lagt til grund, gav et så misvisende billede af dens økonomiske kapacitet, at nævnte formål blev tilsidesat i den foreliggende sag.

150 Det bemærkes for det første, at sagsøgeren ikke har fremlagt et eneste konkret element til støtte for de argumenter og tal, som virksomheden har fremført, idet stævningen på dette punkt ikke henviser til noget dokument.

151 Det skal herefter konstateres, at sagsøgeren med sin stævning har begrænset sig til at henvise til et passiv i form af pensionsforpligtelser, som er større end det lader til, samt en gæld på grund af finansieringen af et køb i 1997, dog uden nærmere at angive, hvordan disse passiver påvirker relevansen af virksomhedens omsætning i 2005, som Kommissionen har taget i betragtning.

152 Det skal dog bemærkes, som Kommissionen med rette har anført, at det handler om elementer, som vedrører flere år, og som således ikke nødvendigvis udgør en påregnelig indikator for virksomhedens økonomiske styrke på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, og som i den sidste ende i princippet uundgåeligt har indvirkning på virksomhedens omsætning. Sagsøgeren har i øvrigt selv bekræftet i stævningen, at den pågældende gæld »havde en virkning på virksomhedens aktiviteter«. Sagsøgeren har ligeledes ikke anfægtet Kommissionens argument om, at de pågældende passiver nødvendigvis påvirkede virksomhedens omsætning.

153 Det skal desuden understreges, at sagsøgeren ikke har forklaret, i hvilket omfang kriteriet omsætning ikke passende afspejler virksomhedens økonomiske kapacitet på grundlag af de forhold, den har fremlagt. Den nøjedes med at nedlægge påstand om en fuldstændig annullation af den forhøjelse, som Kommissionen har foretaget. Det skal dog konstateres, at dette ville bringe sagsøgeren i samme situation som Barlo og Lucite, som ikke er blevet pålagt en forhøjelse for at sikre en afskrækkende virkning. De to virksomheders omsætning i 2005 udgjorde henholdsvis 4% og 13% af sagsøgerens omsætning (jf. 36. og 46. betragtning til den anfægtede beslutning). I mangel af overbevisende beviser skal påstanden, hvorefter sagsøgerens omsætning på dette punkt er vildledende i forhold til dennes økonomiske kapacitet, forkastes.

154 Det følger heraf, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at Kommissionens vurdering, hvorefter virksomhedens omsætning gav et »passende og nyttigt indtryk af dens økonomiske kapacitet og styrke« (347. betragtning til den anfægtede beslutning), var urigtig. I modsætning til det, som sagsøgeren har gjort gældende, har Kommissionen som følge heraf kunnet fastsætte den passende forhøjelse på grundlag af den nævnte omsætning (jf. navnlig ovenfor, præmis 146 og 147).

155 For så vidt som sagsøgeren i øvrigt har gjort gældende, at Kommissionen har undladt at undersøge de beviser, der blev fremlagt under den administrative procedure vedrørende virksomhedens økonomiske kapacitet, skal dette argument ligeledes forkastes. Dels drejer det sig blot om en af sagsøgeren fremsat påstand, som ikke er underbygget med noget konkret forhold, såsom henvisning til beviser, som Kommissionen havde set bort fra. Dels fremgår det under alle omstændigheder af den anfægtede beslutning, at Kommissionen undersøgte sagsøgerens argumenter, hvorefter virksomhedens omsætning medførte en overvurdering af dens økonomiske kapacitet, og konkluderede, at omsætningen gav et passende og nyttigt indtryk af dens økonomiske kapacitet og styrke (343. og 347. betragtning til den anfægtede beslutning). Såfremt Kommissionen ikke har besvaret ethvert af sagsøgerens argumenter detaljeret, kan denne omstændighed ikke i sig selv godtgøre, at disse argumenter ikke er blevet undersøgt.

156 Endelig har sagsøgeren ligeledes gjort gældende, at nødvendigheden af en forhøjelse så meget desto mere burde være blevet underbygget i denne sag, idet – således som virksomheden havde godtgjort - ingen af de egentlige ophavsmænd bag overtrædelsen var ansat af den, og de havde ikke nogen ansvarsfuld stilling hos den, ingen af medlemmerne af dens bestyrelse havde hjulpet med gennemførelsen af overtrædelsen, og bøden var allerede meget stor.

157 Det er tilstrækkeligt i den forbindelse at bemærke, at Kommissionen i 337.-350. betragtning til den anfægtede beslutning i forbindelse med vurderingen af overtrædelsens alvorlighed har foretaget en forhøjelse af bødens udgangsbeløb for at give den »en tilstrækkelig afskrækkende virkning, henset til

den enkelte virksomheds størrelse og økonomiske styrke« (337. betragtning til den anfægtede beslutning). Denne etape af beregningen af bødens størrelse følger af behovet for at tilpasse udgangsbeløbet, så det har en tilstrækkelig afskrækkende karakter i betragtning af virksomhedens samlede ressourcer og dens kapacitet til at rejse de nødvendige midler til at betale bøden. Følgelig er sagsøgerens argumenter, hvorefter ingen af de rigtige ophavsmænd bag overtrædelsen var ansat af virksomheden, eller havde en ansvarsfuld stilling hos den, og at ingen medlemmer af dens ledelse havde bidraget til gennemførelsen af overtrædelsen, ikke relevante i denne sammenhæng og således uvirksomme.

158 Det skal således konkluderes, at de argumenter, der er fremsat inden for rammerne af anbringendets første led, ikke er af en sådan karakter, at de kan ændre på den i 349. og 350. betragtning til den anfægtede beslutning foretagne forhøjelse af sagsøgerens bøde.

159 Anbringendets første led skal forkastes, for så vidt som det tilsigter at understøtte påstanden om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 2.

Om anbringendets andet led om tilsidesættelse af proportionalitets- og ligebehandlingsprincippet

160 Sagsøgeren har gjort gældende, at selv såfremt det antages, at Kommissionen var berettiget til at pålægge en afskrækkende forhøjelse udelukkende på grundlag af omsætningen, skal den behandle adressaterne for den anfægtede beslutning rimeligt og forholdsmæssigt. Forhøjelsen anvendt på sagsøgeren er dog forholdsmæssigt højere end Atofinas og er derfor i strid med proportionalitets- og ligebehandlingsprincippet.

161 Det skal hertil bemærkes, at således som sagsøgeren har oplyst, er den omsætning, som Kommissionen har taget i betragtning for sagsøgeren (8,49 mia. EUR), faktisk 16 gange mindre end Atofinas (143 mia. EUR), hvorimod forhøjelsen for sagsøgerens bøde (50%) kun er fire gange mindre end Atofinas (200%).

162 Denne betragtning er dog ikke tilstrækkelig til at drage den forhøjelse, som sagsøgeren er pålagt, i tvivl med henvisning til de principper, som den har gjort gældende.

163 For det første betyder denne forskel i forhold til behandlingen af en anden virksomhed ikke i sig selv, at sagsøgerens forhøjelse ikke er forholdsmæssig i forhold til det forfulgte mål, dvs. - ifølge 337. betragtning til den anfægtede beslutning - at fastsætte dens bøde på et niveau, der sikrer, at den har en tilstrækkeligt afskrækkende virkning, henset dens størrelse og økonomiske styrke. I forbindelse med dette led af anbringendet har sagsøgeren dog ikke gjort nogen argumenter gældende i den henseende.

164 Under alle omstændigheder ville sagsøgerens argument, for så vidt som det fokuserer på Atofinas situation, og såfremt det antages at være begrundet, kun føre til en forhøjelse for sagsøgerens bøde på ca. 12,5% (en forhøjelse, der er 16 gange mindre en den på 200%, som Atofina blev pålagt). I betragtning af virksomhedens størrelse og økonomiske styrke, som afspejlet i dens omsætning i 2005, ville en sådan forhøjelse dog være utilstrækkelig til at nå det forfulgte mål.

165 Selv såfremt det antages, at denne forskel kan betragtes som en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet, følger det for det andet ikke nødvendigvis, at sagsøgeren er berettiget til at få en nedsættelse af den pålagte forhøjelse.

166 På dette punkt er det med rette, at Kommissionen har gjort gældende, at sagsøgeren forsøger at foretage »modsætningsvis« anvendelse af den løsning, der kan udledes af Rettens dom af 29. april 2004, Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen (forenede sager T-236/01, T-239/01, T-244/01 - T-246/01, T-251/01 og T-252/01, Sml. II, s. 1181, præmis 244-249). I sagen, som gav

anledning til denne dom, var omsætningen for virksomheden Showa Denko KK (herefter »SDK«) to gange større end den for virksomheden VAW Aluminium AG (herefter »VAW«). Kommissionen havde pålagt SDK en forhøjelse, der var seks gange større (150%) end den, der blev pålagt VAW (25%). I denne situation besluttede Retten at erstatte den forhøjelse, der var pålagt SDK, med en forhøjelse på 50%, der således var to gange større end den, som var pålagt VAW.

167 Dette betyder dog ikke, at en virksomhed som sagsøgerens kan gøre en angivelig tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet gældende til egen fordel, når denne følger af, at en forhøjelse for en virksomhed, der er større end den selv, ikke er tilstrækkelig høj til, at der er taget hensyn til de to virksomheders forskellige størrelse.

168 For det tredje skal det under alle omstændigheder ikke kun undersøges, om niveauet af den forhøjelse, der er pålagt sagsøgeren, er berettiget i forhold til ligebehandlings- og proportionalitetsprincippet i forhold til forhøjelsen pålagt Atofina, men ligeledes i forhold til dem, der er pålagt andre berørte virksomheder.

169 Som det fremgår af retspraksis, må særligt den løsning, som Retten har lagt til grund inden for rammerne af undersøgelsen af dette led i anbringendet, ikke medføre en forskelsbehandling af de virksomheder, som har deltaget i den pågældende overtrædelse (jf. i denne retning dommen i sagen Cour Sarrió mod Kommissionen, nævnt i præmis 97 ovenfor, præmis 97, og dom af 25.1.2007, sag C-407/04 P, Dalmine mod Kommissionen, Sml. I, s. 829, præmis 152).

170 I stævningen har sagsøgeren ikke fremført nogen argumenter i denne retning.

171 Endeligt bemærkes, at der i stigende rækkefølge er blevet pålagt følgende forhøjelser:

— Barlo, med en omsætning på 310,85 mio. EUR (46. betragtning til den anfægtede beslutning), blev ikke pålagt nogen forhøjelse.

— Lucite, med en omsætning på ca. 1,14 mia. EUR (36. betragtning til den anfægtede beslutning), blev ikke pålagt nogen forhøjelse.

— Tre selskaber i Total-koncernen (Arkema, Altuglas og Altumax), med en omsætning på 5,71 mia. EUR (14. betragtning til den anfægtede beslutning), blev pålagt en »hypotetisk« forhøjelse på 25% (multiplikationsfaktor 1,25), med henblik på beregningen af forhøjelsen for gentagelse for disse tre selskaber (jf. fodnote 233 i den anfægtede beslutning). Retten har i øvrigt i sin afgørelse af de sager, der blev anlagt af disse selskaber til anfægtelse af den anfægtede beslutning, nedsat den bøde, de var blevet pålagt, ved at omberegne dens samlede beløb på grundlag af anvendelsen af en forhøjelse på 25% med henblik på en afskrækkende virkning (Rettens dom af 7.6.2011, sag T-217/06, Arkema France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2593, præmis 339 og 340).

— Sagsøgeren, med en omsætning i 2005 på 8,49 mia. EUR, blev pålagt en forhøjelse på 50% (multiplikationsfactor 1,5).

— Degussa, med en omsætning på 11,75 mia. EUR, blev pålagt en forhøjelse på 75% (multiplikationsfaktor 1,75).

— Atofina (fem selskaber i Total-koncernen) blev pålagt en forhøjelse på 200% (multiplikationsfaktor 3) på grundlag af Total SA's omsætning i 2005 på 143,168 mia. EUR (349. og 350. betragtning til den anfægtede beslutning).

172 Det fremgår således klart af den anfægtede beslutning, at tilfældet Atofina er et særligt tilfælde vedrørende en virksomhed, der havde en omsætning, der var langt større end alle de andre berørte virksomheders omsætning. Til gengæld har Kommissionens behandling af de andre virksomheder været sammenhængende, idet denne har fastsat forhøjelserne på 25%, 50% og 75% for virksomheder, hvis omsætning henholdsvis var på 5,71, 8,49 og 11,75 mia. EUR.

173 Kommissionen har ganske vist ikke fulgt det matematiske forhold nøjagtigt, og især forskellen mellem forhøjelserne (procentvis) for Arkema og sagsøgeren (+ 100%) er større end den mellem deres omsætning (+ 48%); denne forskel er mindre i forholdet mellem sagsøgeren og Degussa (+ 50% for forhøjelsen og + 38% for omsætningen).

174 Denne konstatering er dog ikke tilstrækkelig til at fastslå, at der er sket en tilsidesættelse af de principper, som sagsøgeren har gjort gældende. I betragtning af den brede skønsmargen, som Kommissionen er tillagt på dette område, og formålet med en afskrækkende virkning, der forfølges med de pågældende forhøjelser, kan det ikke kræves, at Kommissionen i henhold til ligebehandlings- og proportionalitetsprincippet sikrer, at forskellen mellem forhøjelser strengt afspejler enhver forskel mellem virksomhederne for så vidt angår deres omsætning (jf. ligeledes i denne retning og analogt, dommen i sagen Evonik Degussa mod Kommissionen og Rådet, nævnt i præmis 145 ovenfor, præmis 122). Det fremgår således af retspraksis, at selv om omsætningen udgør et relevant kriterium i forbindelse med fastsættelsen af bøden på et niveau, der sikrer en tilstrækkelig afskrækkende virkning, er fastsættelsen af en passende bøde imidlertid ikke nødvendigvis resultatet af en enkel matematisk beregning baseret på omsætningen (jf. i denne retning dommen i sagen Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 128 ovenfor, præmis 121, og i sagen Evonik Degussa mod Kommissionen og Rådet, nævnt i præmis 145 ovenfor, præmis 120).

175 Det følger heraf, at behandlingen af virksomheder, der i forhold til deres omsætning befinder sig i en situation, der er mere sammenlignelig med sagsøgerens situation end Atofinas, ikke kan føre til en konklusion om, at der er sket en tilsidesættelse af ligebehandlings- og proportionalitetsprincippet. Sagsøgerens argumentation, for så vidt som den nedlægger påstand om en behandling, der er forholdsmæssig udelukkende i forhold til Atofina, dvs. i det væsentlige en forhøjelse på 12,5% (jf. præmis 164 ovenfor), ville derimod, såfremt den blev accepteret, medføre en ulige behandling i forhold til de andre berørte virksomheder.

176 I den forbindelse bør ligeledes bemærkes, at sagsøgeren bl.a. undlader at nævnte tilfældet Lucite. Det bemærkes, sagsøgeren og Lucite har begået overtrædelsen efter hinanden med de samme aktiver, og at Kommission har tildelt det samme udgangsbeløb for bøden på grundlag af den samme omsætning for så vidt angår PMMA-produkter. Dermed er disse to virksomheders bøde blevet beregnet på den samme måde, men i modsætning til sagsøgeren er Lucite ikke blevet pålagt en forhøjelse med henblik på en afskrækkende virkning. Eftersom denne virksomheds omsætning dog var 7,5 gange mindre end sagsøgerens, kan det ikke hævdes, at en forhøjelse for sagsøgeren på 50% er i strid med de påberåbte principper.

177 Under disse omstændigheder skal anbringendets andet led forkastes, for så vidt som det tilsigter at understøtte påstanden om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 2.

178 I henhold til ovenstående betragtninger kan de elementer, sagsøgeren har fremført i forbindelse med fjerde anbringende, i øvrigt heller ikke godtgøre en nedsættelse af bøden, for så vidt som den er begrundet i en forhøjelse af udgangsbeløbet med henblik på afskrækkende virkning i henhold til Rettens fulde prøvelsesret. Dette anbringende skal derfor forkastes i det hele.

Det femte anbringende om et ubegrundet afslag på en bødenedsættelse som følge af samarbejdet med Kommissionen

179 Dette anbringende er opdelt i to led. Inden for rammerne af første led har sagsøgeren kritiseret Kommissionens afslag på at tildele den en bødenedsættelse i henhold til samarbejdsmeddelelsen. Inden for rammerne af det andet led har sagsøgeren subsidiært gjort gældende, at Kommissionen i det mindste burde have anerkendt nytten af dens samarbejde uden for denne meddelelses anvendelsesområde.

Om anbringendets første led vedrørende afslaget på en bødenedsættelse i henhold til samarbejdsmeddelelsen

180 Dette led af anbringendet er i det væsentlige støttet på to klagepunkter. Dels kritiserer sagsøgeren Kommissionen for med urette at have vurderet, at de forhold virksomheden havde fremlagt, ikke havde nogen merværdi for undersøgelsen. Dels har den gjort gældende, at den forsinkelse, hvormed den afgav disse oplysninger i forhold til de andre berørte virksomheder, blev forårsaget af Kommissionens handlemåde.

– Om den urigtige vurdering af merværdien af de oplysninger, der var indeholdt i anmodningen i henhold til samarbejdsmeddelelsen

181 Indledningsvis bemærkes, at Kommissionen har et vidt skøn for metoden til bødeberegning, og at den herved kan tage hensyn til mange forhold, herunder de pågældende virksomheders samarbejde ved undersøgelserne gennemført af denne institutions tjenestegrene. Kommissionen har et vidt skøn for at vurdere kvaliteten og brugbarheden af en virksomheds samarbejde, navnlig i forhold til andre virksomheders bidrag (Domstolens dom af 10.5.2007, sag C-328/05 P, SGL Carbon mod Kommissionen, Sml. I, s. 3921, præmis 81 og 88).

182 For at begrunde en bødenedsættelse på grundlag af samarbejdsmeddelelsen skal de fremlagte oplysninger kunne betragtes som udtryk for et virkeligt samarbejde fra virksomhedens side, eftersom formålet med nedsættelse af bøden er at belønne en virksomhed for en medvirken under den administrative procedure, der har gjort det lettere for Kommissionen at konstatere en overtrædelse (jf. i denne retning dommen i sagen Erste Group Bank m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 116 ovenfor, præmis 305). Således skal en virksomheds adfærd lette Kommissionens opgave med hensyn til konstatering og bekæmpelse af overtrædelser af Unionens konkurrenceregler (jf. dommen i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 54 ovenfor, præmis 499 og den deri nævnte retspraksis) og være udtryk for en virkelig samarbejdsånd (dommen i sagen Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 112 ovenfor, præmis 395 og 396).

183 På grund af formålet med nedsættelsen kan Kommissionen ikke se bort fra anvendeligheden af de fremlagte oplysninger, som nødvendigvis afhænger af det bevismateriale, den allerede er i besiddelse af (Rettens dom af 28.4.2010, forenede sager T-456/05 og T-457/05, Gütermann og Zwicky mod Kommissionen, Sml. II, s. 1443, præmis 221).

184 Selv om det i øvrigt påhviler Kommissionen at angive grundene til, at den vurderer, at det af virksomheder inden for rammerne af samarbejdsmeddelelsen fremlagte materiale udgør et bidrag, der berettiger en bødenedsættelse, eller modsat ikke udgør et sådant bidrag, påhviler det derimod de virksomheder, der ønsker at anfægte Kommissionens beslutning i den henseende, at godtgøre, at Kommissionen i mangel af sådanne af virksomhederne frivilligt fremlagte oplysninger i det væsentlige ikke ville have været i stand til at godtgøre overtrædelsen og således vedtage en beslutning om pålæggelse af bøder (dommen i sagen Erste Group Bank m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 116 ovenfor, præmis 297).

185 I samarbejdsmeddelelsen præciserer Kommissionen betingelserne for, hvornår virksomheder, der samarbejder med Kommissionen i forbindelse med dennes undersøgelser af en kartelsag, kan fritages for bøder eller få nedsat den bøde, de ellers ville være blevet pålagt.

186 Særligt har Kommissionen anført, at virksomheder, der ikke opfylder betingelserne for bødefritagelse, kan være berettiget til en nedsættelse af bøden (punkt 20 i samarbejdsmeddelelsen). I henhold til denne meddelelses punkt 21, »skal en virksomhed forsyne Kommissionen med bevismateriale vedrørende den formodede overtrædelse, som repræsenterer en betydelig merværdi i forhold til det bevismateriale, Kommissionen allerede er i besiddelse af, og bringe sin deltagelse i den formodede ulovlige aktivitet til ophør senest på det tidspunkt, hvor den fremlægger bevismaterialet« for at være berettiget hertil.

187 Punkt 22 i samarbejdsmeddelelsen bestemmer i øvrigt:

»Begrebet »merværdi« betegner, i hvor høj grad det fremlagte bevismateriale i sig selv og/eller på grund af sin detailrigdom styrker Kommissionens muligheder for at bevise de pågældende forhold. I sin vurdering vil Kommissionen normalt anse skriftligt bevismateriale, der stammer fra det tidsrum, som forholdene vedrører, for at have større værdi end bevismateriale, der fremkommer senere. Bevismateriale, der er direkte relevant for de pågældende forhold, vil ligeledes normalt blive anset for at have større værdi end bevismateriale, som kun har indirekte relevans.«

188 I den anfægtede beslutning har Kommissionen anført, at sagsøgeren havde anmodet om anvendelsen af samarbejdsmeddelelsen den 18. oktober 2004, efter at Kommissionen havde modtaget anmodninger i henhold til denne meddelelse fra Degussa (den 20.12.2002), Atofina (den 3.4.2003) og Lucite (den 11.7.2003) (416. betragtning til den anfægtede beslutning). 417. betragtning til den anfægtede beslutning fastslår, at Kommissionen i henhold til samarbejdsmeddelelsen undersøgte sagsøgerens bidrag i kronologisk rækkefølge efter, hvornår oplysningerne var blevet indsendt, for at fastslå, om de havde en betydelig merværdi i henhold til nævnte meddelelses punkt 21. På grundlag af disse kriterier vurderede Kommissionen, at de beviser, som sagsøgeren havde fremlagt, ikke tilføjede betydelig merværdi som omhandlet i samarbejdsmeddelelsen (417. betragtning til den anfægtede beslutning).

189 I den foreliggende sag har sagsøgeren for det første gjort gældende, at Kommissionen har anvendt et urigtigt retligt kriterium som begrundelse for afslaget på anmodningen om bødenedsættelse, for så vidt som sidstnævnte i 419. betragtning til den anfægtede beslutning udtaler, at de oplysninger, den har fået, ikke gør det muligt at »fastlægge de faktiske omstændigheder«. Sagsøgeren har dog gjort gældende, at det korrekte kriterium i henhold til samarbejdsmeddelelsens punkt 21 er det, der vedrører styrkelse af Kommissionens evne til at fastslå de faktiske omstændigheder.

190 Dette argument er ugrundet og skal forkastes.

191 Som det er anført ovenfor i præmis 188, fremgår det klart af 416.-419. betragtning til den anfægtede beslutning, at Kommissionen har foretaget en korrekt anvendelse af den relevante bestemmelse i samarbejdsmeddelelsen, dvs. dennes punkt 21, ved at anvende kriteriet om »betydelig merværdi« (jf. præmis 188 ovenfor). I skrivelse af 11. august 2005, hvori sagsøgeren i øvrigt informeres om afslaget på dens anmodning om bødenedsættelse under henvisning hertil, har Kommissionen bekræftet, at »de beviser, som [sagsøgeren] havde fremlagt, ikke repræsenterede en betydelig merværdi i henhold til [samarbejdsmeddelelsens] punkt 21 og 22«, idet Kommissionen således nævnte det relevante kriterium.

192 For det andet har sagsøgeren i det væsentlige gjort gældende, at de oplysninger, som den har fremlagt, opfylder betingelserne i samarbejdsmeddelelsens punkt 21 og 22.

193 Det skal hertil bemærkes, at det i henhold til retspraksis nævnt i præmis 184 ovenfor er sagsøgeren, der skal godtgøre, at disse betingelser er opfyldt. Det bør dog understreges, at selv om sagsøgeren i stævningen på generel vis og uden underbyggende materiale henviser til de yderligere tiltag, som den

havde foretaget for at samarbejde med Kommissionen, under henvisning til »mange arbejdsdage for it-specialister« og »mere end tusind timers undersøgelser foretaget af eksterne rådgivere«, som førte til den frivillige overgivelse til Kommissionen af »168 dokumenter, hentet fra backup-systemer og servere«, er dens argumenter inden for rammerne af dette klagepunkt i realiteten støttet på visse dokumenter fra samme tidspunkt som overtrædelsen, nævnt i 101., 104., 115. og 156. betragtning til den anfægtede beslutning. Virksomheden har gjort gældende, at disse dokumenter har understøttet Kommissionens antagelse og har bistået den i dens undersøgelse, idet den citerer dem i den anfægtede beslutning, og at det drejer sig om tidsmæssigt relevante dokumenter, der er sjældne inden for rammerne af denne undersøgelse. Samarbejdsmeddelelsen tillægger i øvrigt sådanne tidsmæssigt relevante dokumenter en stor værdi.

194 Disse argumenter kan dog ikke ændre Kommissionens vurdering.

195 Hvad angår sagsøgerens interne e-mail, der er nævnt i 101. betragtning til den anfægtede beslutning, henviser den for det første til en aftale om en prisforhøjelse vedrørende det andet kvartal i 1998 og en forhøjelse på 5% for støbte plader fra den 1. januar 1999 på markedet i Det Forenede Kongerige (jf. fodnote 27 i den anfægtede beslutning). Ligeledes nævner dokumenterne nævnt i 156. betragtning til den anfægtede beslutning en prisforhøjelse for det andet halvår i 1998. Som Kommissionen har anført, fremgår det dog af den anfægtede beslutning (jf. f.eks. 155., 157. og 158. betragtning til den anfægtede beslutning), at før modtagelsen af disse dokumenter, var den allerede bekendt med diskussionerne om priser og aftalerne om en prisforhøjelse på europæisk niveau i andet halvår 1998.

196 Som sagsøgeren anfører, har dokumentet nævnt i 101. betragtning til den anfægtede beslutning ganske vist sat Kommissionen i stand til at fastslå, på hvilken måde de pågældende konkurrencebegrænsende møder foregik. På samme måde viser de dokumenter, der er nævnt i 156. betragtning til den anfægtede beslutning, hvordan prisforhøjelserne blev gennemført. Det omhandler dog kun oplysninger, der gør det muligt at sætte prisforhøjelserne – for hvilke Kommissionen allerede havde tilstrækkelige beviser – i deres kontekst.

197 For så vidt angår sagsøgerens to interne e-mails, der nævnes i 104. betragtning til den anfægtede beslutning og i fodnote nr. 31 heri for at illustrere den omstændighed, at prisforhøjelserne ikke altid blev gennemført (jf. fodnote 31 til den anfægtede beslutning), bemærkes det for det andet, at Kommissionen før modtagelsen af disse dokumenter allerede havde fået kendskab til denne omstændighed og havde beviser i den henseende, således som det fremgår af flere betragtninger til den anfægtede beslutning (jf. f.eks. 110., 120., 123., 125., 128., 129., 134., 140., 143., 148., 167. og 184. betragtning til den anfægtede beslutning). Den omstændighed, som sagsøgeren har anført, at det drejer sig om de eneste dokumenter, der stammer fra samme tid som den overtrædelse, der er nævnt i den anfægtede beslutnings punkt 4.2.3 med overskriften »Gennemførelse og overvågning af prisaftaler«, er ikke i sig selv af en sådan karakter, at den kan tillægges en betydelig merværdi.

198 For så vidt angår referatet af mødet nævnt i 115. betragtning til den anfægtede beslutning bekræfter dette dokument for det tredje blot, at et møde mellem sagsøgeren og Degussa fandt sted på den angivne dato, idet Degussa allerede havde givet oplysningerne om dette mødes konkurrencefordrejende formål. Det bemærkes i øvrigt, at sagsøgeren inden for rammerne af dette anbringende netop har gjort gældende, at dette dokument giver det pågældende møde en legitim karakter, og således kan det ikke med rette hævdes, at det har haft en betydelig merværdi for Kommissionen.

199 Det bemærkes i øvrigt, at sagsøgeren ikke har bestridt Kommissionens vurdering, hvorefter den allerede på det tidspunkt, hvor den modtog de ovennævnte dokumenter, havde tilstrækkeligt med afgørende beviser fra andre virksomheder til at fastslå de faktiske omstændigheder. Sagsøgeren har dog gjort gældende, at spørgsmålet i henhold til samarbejdsmeddelelsen ikke er, om Kommissionen allerede havde modtaget »tilstrækkeligt materiale« for at bevise rigtigheden af dens antagelse, men

hvorvidt virksomhedens beviser »styrker« denne antagelse. Det er sagsøgerens opfattelse, at ligegyldigt hvor solid en antagelse kan være, kan den altid styrkes af yderligere eller bedre bevismateriale, og navnlig af tidsmæssigt relevante dokumenter.

200 Denne argumentation kan ikke tiltrædes. Den ville i det væsentlige betyde, at ethvert bevismateriale nævnt i en beslutning om karteller, og i særdeleshed et tidsmæssigt relevant dokument, skal antages at repræsentere en »betydelig merværdi« i henhold til samarbejdsmeddelelsen og således begrunde en bødenedsættelse. Et sådan resultat ville dog være i strid med retspraksis nævnt i præmis 181-183 ovenfor.

201 Det er således blevet fastslået, at en forklaring, der kun i en vis udstrækning bekræfter en forklaring, Kommissionen i forvejen var i besiddelse af, således ikke letter dens arbejde væsentligt, og forklaringen er ikke tilstrækkelig til, at den kan begrunde en nedsættelse af bøden som følge af samarbejde (jf. dommen i sagen Gütermann og Zwicky mod Kommissionen, nævnt i præmis 183 ovenfor, præmis 222 og den deri nævnte retspraksis). Det følger heraf, at den omstændighed alene, at et dokument er til en vis nytte for Kommissionen og, at den derfor henviser til det i sin beslutning, ikke kan begrunde en nedsættelse af bøden som følge af samarbejde.

202 Det skal i øvrigt bemærkes, at sagsøgeren baserer sine argumenter på ordlyden af punkt 22 i samarbejdsmeddelelsen, ifølge hvilken det skal undersøges, om »det fremlagte bevismateriale […] styrker Kommissionens muligheder for at bevise de pågældende forhold«. Det fremgår dog klart af dette punkt, at det angiver definitionen på begrebet »merværdi«, hvorimod det relevante kriterium for at vurdere muligheden for en bødenedsættelse er fastlagt i punkt 21 i nævnte meddelelse som »betydelig merværdi«. Sagsøgeren forsøger dog end ikke at godtgøre, hvordan de dokumenter, den har henvist til, letter Kommissionens arbejde på »betydelig« vis.

203 Det følger heraf, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at Kommissionens konklusion nævnt i præmis 188 ovenfor er behæftet med en åbenbar urigtig vurdering.

204 Dette klagepunkt skal derfor forkastes.

– Om Kommissionens ansvar for sagsøgerens forsinkelse med at fremsende beviser i forhold til andre berørte virksomheder

205 Sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for at være årsagen til virksomhedens forsinkede fremsættelse af en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen.

206 For det første har virksomheden gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat sin forpligtelse til at underrette den om undersøgelsen i mere end et år efter, at den havde underrettet de andre karteldeltagere om den.

207 På dette punkt skal det bemærkes, at sagsøgeren ikke har nedlagt påstand om en tilsidesættelse af dens ret til forsvar på grund af en angiveligt forsinket underrettelse om genstanden for undersøgelsen. Den har til gengæld hovedsageligt gjort gældende, at dens chancer for at få en bødenedsættelse som følge af samarbejde med Kommissionen er blevet kompromitteret.

208 I den henseende bemærkes, at det første undersøgelsesskridt rettet mod sagsøgeren inden for rammerne af undersøgelsen, dvs. en anmodning om oplysninger, er dateret den 29. juli 2004 (jf. præmis 10 ovenfor). Degussa indgav sin anmodning om bødefritagelse den 20. december 2002, og de andre berørte virksomheder (Atofina, Barlo, og Lucite) blev nødvendigvis underrettet om undersøgelsen den 25. marts 2003, hvilken dato kontrolundersøgelsen af deres lokaler blev påbegyndt (jf. præmis 7 ovenfor). Den 3. april og den 11. juli 2003 indgav Atofina og Lucite i øvrigt deres respektive anmodninger i henhold til samarbejdsmeddelelsen, der blev efterkommet (jf. præmis 8 og 28 ovenfor).

209 Sagsøgerens situation adskiller sig således fra alle de andre adressater for den anfægtede beslutning, som kunne ansøge om en bødenedsættelse i henhold til samarbejdsmeddelelsen, fra det øjeblik de havde været genstand for et første undersøgelsesskridt, idet sagsøgeren var genstand for et første undersøgelsesskridt 16 måneder efter alle de andre adressater. Som det imidlertid fremgår af det ovenstående (jf. f.eks. præmis 183 ovenfor), kan tidspunktet for fremsættelse af anmodningen i henhold til samarbejdsmeddelelsen være afgørende for så vidt angår muligheden for at opnå en bødenedsættelse.

210 I modsætning til det, som sagsøgeren har anført, er denne betragtning ikke af en sådan art, at Kommissionens vurdering af nytten af dens samarbejde kan tilsidesættes og dermed føre til en nedsættelse af bøden.

211 Sagsøgeren har dels ikke anført nogen retsregel, der kunne ligge til grund for, at Kommissionen på dette stadium var forpligtet til at informere den specifikt om undersøgelsen eller til at foretage undersøgelsesskridt i forhold til den, navnlig for at gøre det muligt for sagsøgeren i rette tid at fremsætte en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen.

212 Under retsmødet har sagsøgeren som svar på et spørgsmål fra Retten ligeledes udtrykkeligt anerkendt, dels at det ville have været muligt for virksomheden, som enhver anden berørt virksomhed, at indgive en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen på et hvilket som helst tidspunkt, dels at sagens akter viste, at den, længe før det første undersøgelseskridt i forhold til den blev foretaget, var i stand til at vide, at undersøgelsen i sektoren for methacrylater var i gang (jf. ligeledes nedenfor, præmis 216 og 217).

213 Endeligt skal det navnlig bemærkes, at det fremgår klart af artikel 11 og 14 i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962: første forordning om anvendelse af bestemmelserne i [artikel 81 EF og 82 EF] (EFT 1959-1962, s. 81), der var i kraft indtil 30. april 2004, og artikel 18-20 i forordning nr. 1/2003, der fandt anvendelse efter denne dato, at Kommissionen »kan« foretage undersøgelsesskridt såsom begæringer om oplysninger eller kontrolundersøgelser. Som den har gjort gældende, er der ingen bestemmelse, der forpligter den til at foretage sådanne foranstaltninger på samme tid i forhold til alle berørte virksomheder.

214 Kommissionen har i øvrigt i denne sag, som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten, bekræftet, at den var blevet underrettet om sagsøgerens eventuelle indblanding i sagen efter modtagelsen af en skrivelse fra Lucite af 7. april 2003, dvs. kort efter kontrolundersøgelserne den 25. marts 2003. Den har dog oplyst, at den ikke i forhold til undersøgelsens umiddelbare behov anså det for nødvendigt at tage kontakt til sagsøgeren på dette tidspunkt. Eftersom salgsenheden ICI Acrylics, som havde begået overtrædelsen, var blevet købt af Lucite, havde Kommissionen antaget, at det var sidstnævnte virksomhed, der på dette stadium var bedst egnet til at svare på spørgsmålene vedrørende kartellet, idet den havde adgang til de berørte dokumenter og det berørte personale.

215 Eftersom denne vurdering ikke er blevet anfægtet af sagsøgeren under den mundtlige forhandling, kan det således antages, at beslutningen om ikke at foretage undersøgelsesskridt i forhold til sagsøgeren før 29. juli 2004 var begrundet i objektive forhold.

216 Dels har Kommissionen under alle omstændigheder, som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten, fremlagt to dokumenter, der viser, at indledningen af den pågældende undersøgelse var blevet offentliggjort af Kommissionen den 14. april 2003 og af Lucite den 17. juni 2003, dvs. før Lucite indgav sin anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen den 11. juli 2003 og længe før sagsøgerens anmodning herom den 18. oktober 2004.

217 Under disse omstændigheder kan sagsøgeren ikke påstå, at det er Kommissionens opførsel, som ligger til grund for den forsinkede indgivelse af dens anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen. Under den mundtlige forhandling har sagsøgeren som svar på et spørgsmål fra Retten anerkendt, at virksomheden, henset til de ovennævnte dokumenter, kunne have haft kendskab til, at der var en

igangværende undersøgelse. Den har således udtalt, at dens klagepunkter i forhold til Kommissionen herefter snarere fokuserede på den handlemåde, som sidstnævnte havde udvist i forbindelse med sine kontakter med Lucite (jf. præmis 219 ff. nedenfor).

218 Det følger heraf, at argumentet om angivelig for sen oplysning om undersøgelsens indledning skal forkastes.

219 For det andet har sagsøgeren foreholdt Kommissionen at have underrettet Lucite om, at sagsøgeren ikke var bekendt med undersøgelsen, og at have rådet Lucite til ikke at informere den.

220 Sagsøgeren har desuden under den mundtlige forhandling gjort gældende, at den måde, hvorpå Kommissionen handlede i forbindelse med sine kontakter med Lucite, navnlig i sin skrivelse af 8. maj 2003 rettet til denne virksomhed, udgjorde en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik og ligebehandlingsprincippet. Kommissionen havde underrettet Lucite om, at sagsøgeren endnu ikke havde indgivet en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen, og den havde derved forskelsbehandlet de berørte virksomheder i forhold til anvendelsen af meddelelsen. På grundlag af den løsning, som Retten nåede frem til i dommen i sagen Hoechst mod Kommissionen, nævnt i præmis 148 ovenfor, har sagsøgeren således nedlagt påstand om en nedsættelse af bøden begrundet i tilsidesættelsen af de ovennævnte principper.

221 For det første bemærkes det hertil, at sagsøgeren i sine skriftlige indlæg ikke udtrykkeligt har påberåbt sig en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik og ligebehandlingsprincippet i denne sammenhæng. Virksomheden har dog skarpt kritiseret Kommissionens handlemåde i forbindelse med dens kontakter med Lucite ved at anføre, at det navnlig er Kommissionens handlemåde, der har været årsagen til, at »den ikke var blevet underrettet om undersøgelsen på lige fod med de andre deltage i kartellet«, og at Kommissionen havde »blandet sig i forløbet til [dens] ulempe«. Under disse forhold skal det konstateres, at de argumenter, der blev fremlagt under den mundtlige forhandling, udgør en uddybning af et anbringende, der blev anført i stævningen, og som hænger så nært sammen med dette anbringende, at det bør antages til realitetsbehandling i henhold til procesreglements artikel 48 (jf. i denne retning kendelse afsagt af formanden for Domstolens Tredje Afdeling den 13.11.2001, sag C-430/00 P, Dürbeck mod Kommissionen, Sml. I, s. 8547, præmis 17, Domstolens dom af 3.9.2008, forenede sager C-402/05 P og C-415/05 P, Kadi og Al Barakaat International Foundation mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 6351, præmis 278 og 279, og Rettens dom af 21.3.2002, sag T-231/99, Joynson mod Kommissionen, Sml. II, s. 2085, præmis 156), således som sagsøgeren har gjort gældende under den mundtlige forhandling. Kommissionen, der blev opfordret til at fremsætte bemærkninger om dette punkt, har ikke gjort indsigelser for så vidt angår spørgsmålet, hvorvidt dette argument kan antages til realitetsbehandling.

222 Det bemærkes herefter, at det fremgår af fast retspraksis, at overholdelsen af de garantier, som EU-retten giver med hensyn til den administrative sagsbehandling, er endnu vigtigere i de tilfælde, hvor Unionens institutioner med henblik på at kunne udføre sine opgaver råder over en skønsmæssig beføjelse. Disse garantier omfatter bl.a. kravet om, at den kompetente institution omhyggeligt og upartisk skal undersøge alle relevante forhold i den konkrete sag (Domstolens dom af 21.11.1991, sag C-269/90, Technische Universität München, Sml. I, s. 5469, præmis 14, og Rettens dom af 24.1.1992, sag T-44/90, La Cinq mod Kommissionen, Sml. II, s. 1, præmis 86). Denne forpligtelse udspringer af princippet om god forvaltningsskik (jf. i denne retning dommen i sagen Volkswagen mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 269, og sagen Hoechst mod Kommissionen, nævnt i præmis 148 ovenfor, præmis 129).

223 Med hensyn til ligebehandlingsprincippet må Kommissionen i forbindelse med bedømmelsen af virksomhedernes samarbejde ikke se bort fra dette grundlæggende princip i fællesskabsretten, som efter fast retspraksis tilsidesættes, såfremt ensartede situationer behandles forskelligt, eller forskellige

situationer behandles ens, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet (jf. dommen i sagen Hoechst mod Kommissionen, nævnt i præmis 148 ovenfor, præmis 130 og den deri nævnte retspraksis).

224 Kommissionens handlemåde i forbindelse med dens kontakter med Lucite skal således undersøges i forhold til disse principper.

225 Sagsøgerens argumenter på dette punkt hviler på en udveksling af oplysninger mellem Kommissionen og Lucite under den administrative procedure.

226 Ved skrivelse af 7. april 2003, dvs. kort efter kontrolundersøgelsen den 25. marts 2003 og før dens anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen, informerede Lucite således først Kommissionen om, at sagsøgeren havde været ejer af »[the] business under investigation« i den største del af perioden angivet i kontrolundersøgelsesbeslutningen af 17. marts 2003, og anførte, at dens eventuelle ansvar først kunne begynde for perioden fra oktober 1999. Efterfølgende stillede Lucite spørgsmålet, »hvorvidt Kommissionen [havde] taget kontakt til ICI plc eller [påtænkte] at gøre det inden for rammerne af dens undersøgelse«. Den præciserede, at den, »såfremt dette ikke var tilfældet, anmodede om Kommissionens bekræftelse af, om den havde nogen indvendinger mod, at [virksomheden] tog kontakt til ICI PLC og på et passende tidspunkt gav den adgang til sine ansatte og dokumenter vedrørende ICI Acrylics med henblik på at give den kunne forberede sit forsvar«.

227 Ved skrivelse af 8. maj 2003 besvarede den kontorchef, der tog sig af sagen som følger:

»[…] Jeg kan oplyse, at vi ikke tager stilling til spørgsmålet om, hvorvidt Lucite [tager] kontakt til ICI plc. Jeg vil dog henlede Deres opmærksomhed på den omstændighed, at betinget bødefritagelse allerede er blevet indrømmet i denne sag, og at andre selskaber, der er omfattet af proceduren, således kun kan anmode om nedsættelse i henhold til [samarbejds]meddelelsen. Nedsættelse kan i øvrigt kun tildeles en særskilt virksomhed alene. En samlet anmodning om nedsættelse indgivet af to eller tre selskaber er således ikke mulig […]«

228 Ifølge sagsøgeren har Kommissionen ved ovennævnte skrivelse underrettet Lucite om, at sagsøgeren ikke havde kendskab til undersøgelsen. Den har i øvrigt gjort gældende, at Lucite ud fra skrivelsen og senere mundtlige meningsudvekslinger havde fået det indtryk, at Kommissionen advarede mod at tage kontakt til sagsøgeren.

229 Til støtte for denne fortolkning har sagsøgeren ligeledes henvist til senere skrivelser fra Lucite, efter dennes indgivelse af en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen den 11. juli 2003, og efter at sagsøgeren formelt var blevet underrettet af Kommissionen om den igangværende undersøgelse ved anmodningen om oplysninger af 29. juli 2004 (jf. præmis 10 ovenfor).

230 I en e-mail af 12. august 2004 adresseret til sagsøgeren har Lucites advokat således navnlig anført: »Som nævnt under vores samtale, har der været fremsat bemærkninger i løbet af undersøgelsen, hvoraf det fremgik, at Kommissionen ikke ønskede at Lucite diskuterede sagen med ICI.«

231 Sagsøgeren har ligeledes henvist til en e-mail af 3. september 2004 fra Lucites advokat til den sagsbehandler i Kommissionen, der var ansvarlig for sagen, hvori han anfører, at »ICI [havde] anmodet Lucite om visse dokumenter og dens assistance, hvilket Lucite ikke kontraktligt [var] forpligtet til at levere«. Lucite præciserede i øvrigt, at den »[var] tilbageholdende med at efterkomme en sådan anmodning, i mangel af en skriftlig bekræftelse på Kommissionens stilling, navnlig i lyset af [dens] anmodning om bødenedsættelse«, og at dette skyldtes »delvis den opfattelse, [den] havde fået på grundlag af telefonsamtaler og tidligere kontakter med Kommissionen, hvorefter sidstnævnte ikke havde kontaktet ICI, og ikke ønskede at Lucite gjorde det (selv om Kommissionen formelt i sin skrivelse af 8.5.2003 havde oplyst, at den ikke tog stilling til dette spørgsmål)«.

232 I en skrivelse af 7. september 2004 adresseret til Lucite har Kommissionen anført, at den ikke så nogen hindring for, at Lucite gav sagsøgeren adgang til sit personale og dokumentation. På samme tid afviste Kommissionen på det kraftigste at have givet Lucite nogen som helst instruktion vedrørende kontakt med sagsøgeren.

233 Som svar på den sidste skrivelse har Lucite endelig i en skrivelse af 7. september 2004, adresseret til Kommissionen, indledningsvis gengivet indholdet af Kommissionens skrivelse af 8. maj 2003 og anført følgende:

»I løbet af telefonsamtaler og udveksling af skriftligt materiale med Kommissionen (som vi om fornødent kan angive i detaljer) stod det klart for Lucite, at Kommissionen havde besluttet ikke at tage kontakt til ICI plc indtil nu.

I betragtning af disse omstændigheder og i en ånd af fuldstændig og systematisk samarbejde inden for rammerne af Kommissionens undersøgelse i henhold til [samarbejds]meddelelsen har Lucite konkluderet – hvilket efter vores opfattelse var en fornuftig konklusion – at Kommissionen ikke ville være favorabelt stemt over for en kontakt mellem Lucite og ICI plc inden for rammerne af den pågældende undersøgelse, selv om at Kommissionen ikke har udstedt nogen formel »instruktion« om dette spørgsmål, som De understreger i Deres skrivelse af dags dato.«

234 I modsætning til det, som sagsøgeren har gjort gældende (jf. præmis 20 ovenfor), kan det ikke konstateres af de ovennævnte udvekslinger, og navnlig Kommissionens skrivelse af 8. maj 2003, at Kommissionen har tilsidesat princippet om god forvaltningsskik og ligebehandlingsprincippet.

235 Således som Kommissionen med rette har gjort gældende, fremgår det således klart af disse udvekslinger, at den ikke har givet Lucite en formel instruktion for så vidt angår muligheden for at kontakte sagsøgeren vedrørende undersøgelsen. I skrivelsen af 8. maj 2003 har den faktisk udtrykkeligt anført, at den ikke tog stilling til dette spørgsmål. Lucite indrømmer selv i sine skrivelser, at Kommissionen ikke har udstedt en sådan instruktion, og henviser kun til sin »opfattelse«, hvorefter Kommissionen »ikke ville være favorabelt stemt over for en kontakt mellem Lucite og [sagsøgeren]«.

236 Endelig er Lucites generelle henvisning til telefonsamtaler eller andre kontakter med Kommissionen (jf. præmis 231 og 233 ovenfor), i betragtning af Kommissionens anfægtelse heraf (jf. præmis 232 ovenfor) og i mangel af andre beviser, ikke tilstrækkeligt til at fastslå, at sådanne instruktioner faktisk er blevet givet.

237 Kommissionen har i modsætning til det, som sagsøgeren har anført, ligeledes ikke oplyst over for Lucite, om den allerede havde kontaktet sagsøgeren vedrørende undersøgelsen, eller om sagsøgeren allerede havde indgivet en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen.

238 Lucite kunne ganske vist med rimelighed have forstået ordlyden af skrivelsen af 8. maj 2003 således, at det ikke var i dens interesse at tage kontakte med sagsøgeren vedrørende undersøgelsen for at give den adgang til sine ansatte og dokumenter vedrørende ICI Acrylics med det formål at forberede dens forsvar. Kommissionen har nemlig ikke begrænset sig til at bekræfte, at den »ikke tog stilling« vedrørende dette spørgsmål, men fortsatte sin skrivelse med i det væsentlige at anføre, under hvilke betingelser Lucite kunne ansøge om en bødenedsættelse, samtidig med at den bemærkede, at en nedsættelse kun kunne tildeles en særskilt virksomhed alene. På denne baggrund har Lucite ligeledes kunne antage, at sagsøgeren på dette stadium ikke var vidende om den igangværende undersøgelse og ikke havde indgivet anmodning om nedsættelse.

239 Lucites efterfølgende skrivelser (jf. præmis 230, 231 og 233 ovenfor) bekræfter klart, at dette faktisk var dens opfattelse af Kommissionens standpunkt, som det blev udtrykt i dens skrivelse af 8. maj 2003.

240 Disse betragtninger kan dog ikke føre til en konklusion om, at der er sket en tilsidesættelse af de principper, som sagsøgeren har gjort gældende.

241 Sagsøgeren har således ikke anfægtet Kommissionens vurdering, anført i dens skrivelse af 8. maj 2003, hvorefter nedsættelse kun kan indrømmes en særskilt virksomhed alene, og at det således ikke er muligt at indgive en samlet anmodning fra to virksomheder. Det kan dermed konstateres, at Kommissionen i denne skrivelse blot har underrettet Lucite om reglerne for anvendelse af samarbejdsmeddelelsen.

242 For så vidt angår denne meddelelses ordlyd kunne Lucite selv regne ud, at det i givet fald kunne have en negativ indvirkning på virksomhedens muligheder for at få en bødenedsættelse, såfremt den tog kontakt til sagsøgeren. Dette fremgår i øvrigt af dens skrivelse af 7. april 2003 (jf. præmis 226 ovenfor), hvor den netop spørger til Kommissionens holdning til dette spørgsmål. Ligeledes under hensyntagen til den iboende logik i samarbejdsmeddelelsen, som opfordrer hver virksomhed til at samarbejde med Kommissionen før de andre berørte virksomheder, burde Lucite ved en analyse af sin strategi inden for rammerne af undersøgelsen under alle omstændigheder gå ud fra hypotesen om, at sagsøgeren var dens potentielle konkurrent i »kapløbet« om nedsættelse.

243 Under disse omstændigheder kan det ikke tiltrædes, at Kommissionen ved de ovennævnte kontakter med Lucite »har blandet sig i kapløbet til skade for [sagsøgeren]«, således som sidstnævnte har gjort gældende (jf. præmis 221 ovenfor). Henset til samarbejdsmeddelelsen kunne Lucite rimeligvis have haft kendskab til de oplysninger, som den blev meddelt.

244 Lucites beslutning om ikke at kontakte sagsøgeren vedrørende undersøgelsen skal anses for resultatet af den opfattelse, Lucite selv havde vedrørende sin egen interesse i forhold til samarbejdsmeddelelsen. Det fremgår af ovenstående betragtninger, at kun hvis Kommissionen udtrykkeligt havde givet Lucite tilladelse til at tage kontakt til sagsøgeren, samtidig med at den forsikrede, at dette ikke ville have nogen indflydelse på dens chancer i forhold til samarbejdet, at Lucite kunne være kommet frem til en anderledes beslutning. Sagsøgeren har dog ikke påstået, at Kommissionen var forpligtet til at give Lucite en sådan forsikring i henhold til princippet om god forvaltningsskik eller ligebehandlingsprincippet, som den har påberåbt sig, eller for den sags skyld i henhold til samarbejdsmeddelelsen.

245 Omstændighederne i denne sag adskiller sig således klart fra den sag, der gav anledning til dommen i sagen Hoechst mod Kommissionen, nævnt i præmis 148 ovenfor, som sagsøgeren har henvist til, hvor tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik og ligebehandlingsprincippet var begrundet i forhold, der åbenbart diskriminerede det pågældende selskab i forbindelse med anvendelsen af samarbejdsmeddelelsen (jf. i denne retning dommen i sagen Hoechst mod Kommissionen, nævnt i præmis 148 ovenfor, præmis 136). Som det fremgår af det ovenstående, er en sådan situation ikke blevet påvist i den foreliggende sag.

246 Sagsøgerens argument om en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik og ligebehandlingsprincippet skal derfor forkastes.

247 Sagsøgeren kan i øvrigt ikke med rette gøre gældende, at Kommissionens handlemåde i forbindelse med dens kontakter med Lucite kan ændre samarbejdsmeddelelsens anvendelse i forhold til sagsøgeren i den anfægtede beslutning.

248 Det skal bemærkes, at anvendelsen af samarbejdsmeddelelsen dels er sket på grundlag af en vurdering af den objektive nytte af det bevismateriale, der er blevet indsendt, for opdagelsen og fastlæggelsen af overtrædelsen, dels med henblik på at give kartellets medlemmer en anledning til at samarbejde med Kommissionen spontant. Kommissionen kan dog ikke holdes ansvarlig for hverken sagsøgerens begrænsede samarbejde eller samarbejdets forsinkede karakter. Disse forhold er derimod sagsøgerens eget ansvar, som det fremgår af sagens akter, og skyldes i givet fald den faktiske objektive situation,

den befandt sig i på grund af salget af ICI Acrylics til Lucite. Det bør i særdeleshed bemærkes, at sagsøgeren i den foreliggende sag har anerkendt, at den kunne have været vidende om undersøgelsen senest fra den 14. april 2003 (jf. præmis 212, 216 og 217 ovenfor).

249 Det er i øvrigt ikke godtgjort, at den anfægtede beslutning kunne have fået et andet udfald på dette punkt, hvis Kommissionen blot i sin skrivelse af 8. marts 2003 havde begrænset sig til ikke at tage stilling til Lucites forespørgsel. Det bemærkes, at sagsøgeren ikke har anfægtet Kommissionens vurdering anført i dens skrivelse af 8. maj 2003, hvorefter en samlet anmodning fra sagsøgeren og Lucite i den henseende under alle omstændigheder ikke var mulig.

250 Det følger heraf at anbringendets første led skal forkastes, for så vidt som det tilsigter at understøtte påstanden om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 2.

Om anbringendets andet led vedrørende afvisningen af at anerkende sagsøgerens samarbejde uden for samarbejdsmeddelelsens anvendelsesområde

251 Sagsøgeren har subsidiært gjort gældende at være berettiget til en nedsættelse uden for samarbejdsmeddelelsens anvendelsesområde som følge af det vigtige og frivillige samarbejde, som virksomheden har udøvet i løbet af undersøgelsen. Virksomheden er af den opfattelse, at den har udført et effektivt og nyttigt samarbejde ved at give oplysninger, der lå ud over det, som Kommissionen havde anmodet om i henhold til artikel 18 i forordning nr. 1/2003, såsom bl.a. bevismateriale for så vidt angår faste plader af PMMA, der blev nævnt i forhold til den i den anfægtede beslutning.

252 I denne forbindelse bemærkes, at Kommissionen i retningslinjernes punkt 3, sjette led, har fastsat, at det udgør en formildende omstændighed, at virksomheden har samarbejdet effektivt i forbindelse med proceduren uden for anvendelsesområdet for samarbejdsmeddelelsen.

253 I denne sag har Kommissionen i 392. betragtning til den anfægtede beslutning fastslået, at den i henhold til ovennævnte bestemmelse havde undersøgt, om en af de berørte virksomheders samarbejde havde gjort det lettere for den at konstatere overtrædelsen. I 393. betragtning til den anfægtede beslutning har den angivet, at der i betragtning af, at virksomhedernes samarbejde var af meget begrænset omfang og værdi, og at de har bestridt de faktiske omstændigheder, som ikke er omfattet af det begrænsede samarbejde, ikke forelå nogen anden omstændighed, som begrundede en bødenedsættelse uden for anvendelsesområdet for samarbejdsmeddelelsen, og at en sådan nedsættelse i sager om hemmelige karteller under alle omstændigheder kun helt undtagelsesvis kan forekomme.

254 Med hensyn til det sidste punkt har Kommissionen henvist til sin beslutning K(2005) 4012 endelig af 20. oktober 2005 om en procedure i henhold til artikel 81, stk. 1 [EF] (sag COMP/C-38 281/B.2 – Råtobak – Italien), hvor den tilbagetrak en virksomheds betingede bødefritagelse med den begrundelse, at denne tidligere ikke havde opfyldt den forpligtelse til samarbejde, som den var underlagt i henhold til samarbejdsmeddelelsen. Kommissionen indrømmede dog denne virksomhed en bødenedsættelse som følge af formildende omstændigheder, som omfattet af retningslinjerne, for at tage hensyn til det væsentlige bidrag, den havde givet til undersøgelsen.

255 For så vidt specifikt angår sagsøgeren har Kommissionen i øvrigt ligeledes bekræftet i 419. betragtning til den anfægtede beslutning, at virksomheden ikke opfyldte betingelserne for at ansøge om en bødenedsættelse i henhold til samarbejde uden for samarbejdsmeddelelsens anvendelsesområde.

256 For det første har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionens vurdering var urigtig, for så vidt som den begrænser muligheden for bødenedsættelse uden for samarbejdsmeddelelsen til »undtagelsesvise omstændigheder« (393. betragtning til den anfægtede beslutning).

257 Dette argument skal forkastes.

258 Anvendelsen af retningslinjernes punkt 3, sjette led, kan nemlig ikke bevirke, at samarbejdsmeddelelsen mister sin effektive virkning. Således fremgår det klart af denne meddelelse, at den afgrænser de tilfælde, hvor virksomheder, der deltager eller har deltaget i hemmelige karteller, som påvirker Unionen, kan kompenseres for at samarbejde med Kommissionen om undersøgelsen. Heraf følger, at virksomhederne i princippet kun kan indrømmes en bødenedsættelse i kraft af deres samarbejde, når de opfylder de betingelser, der er fastsat i nævnte meddelelse.

259 Det bemærkes i øvrigt, at sagsøgeren indgav en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen, og at virksomhedens samarbejde fandt sted inden for denne meddelelses anvendelsesområde, men blev fundet utilstrækkeligt til at begrunde en indrømmelse af en bødenedsættelse. Den foreliggende sag adskiller sig således klart fra en sag, der gav anledning til Rettens dom af 9. juli 2003, Archer Daniels Midland og Archer Daniels Midland Ingredients mod Kommissionen (sag T-224/00, Sml. II, s. 2597), som sagsøgeren har gjort gældende. I sidstnævnte sag havde den pågældende virksomhed således skaffet Kommissionen oplysninger om handlinger, for hvilke den under alle omstændigheder ikke skulle betale nogen bøde, og de var således ifølge Retten ikke omfattet af samarbejdsmeddelelsens anvendelsesområde. Det er under disse omstændigheder, at Retten vurderede, at den pågældende virksomhed ikke desto mindre burde indrømmes en bødenedsættelse i henhold til retningslinjernes punkt 3, sjette led, i betragtning af, at dens samarbejde navnlig havde sat Kommissionen i stand til at fastslå en længere varighed for overtrædelsen (dommen i sagen Archer Daniels Midland og Archer Daniels Midland Ingredients mod Kommissionen, præmis 294-298, 306 og 311). I modsætning til det, som sagsøgeren har gjort gældende, har Retten således ikke i denne dom tilladt, at en virksomheds samarbejde kan kompenseres, selv om den ikke opfylder kriteriet om en betydelig merværdi i henhold til samarbejdsmeddelelsen.

260 Endvidere skal sagsøgerens argument, hvoraf i det væsentlige fremgår, at en bødenedsættelse er begrundet alene på det grundlag, at en virksomhed sender oplysninger, der går ud over det, som kan kræves af Kommissionen i henhold til artikel 18 i forordning nr. 1/2003, såsom bl.a. belastende bevismateriale, ligeledes forkastes.

261 Det er således ganske vist blevet fastslået, at en virksomheds samarbejde under undersøgelsen ikke giver ret til nogen bødenedsættelse, når dette samarbejde ikke er gået ud over, hvad der fulgte af de forpligtelser, som påhvilede den i henhold til artikel 18 i forordning nr. 1/2003 (jf. i denne retning Rettens dom af 10.3.1992, sag T-12/89, Solvay mod Kommissionen, Sml. II, s. 907, præmis 341 og 342, og dommen i sagen Groupe Danone mod Kommissionen, nævnt i præmis 61 ovenfor, præmis 451). Det omvendte er dog ikke nødvendigvis rigtigt. Selv bevismateriale kan være af begrænset nytte for Kommissionen, navnlig i forhold til tidligere bidrag fra andre virksomheder. Det er dog oplysningers nytte, der er afgørende for vurderingen af en anmodning om bødenedsættelse som følge af samarbejde med Kommissionen (jf. retspraksis nævnt i præmis 181-183 ovenfor).

262 Det følger heraf, at Kommissionen med rette har vurderet, at anvendelse af retningslinjernes punkt 3, sjette led, kun bør finde sted i helt usædvanlige tilfælde.

263 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at kriteriet »undtagelsesvise omstændigheder« under alle omstændigheder var opfyldt i denne sag. Virksomheden har anført, at den har ydet en betydelig indsats for at kunne fremlægge tidsmæssigt relevant materiale, som senere er blevet nævnt i den anfægtede beslutning, og det til trods for, at den havde solgt ICI Acrylics fem år før undersøgelsens påbegyndelse, og at den havde været holdt uden for undersøgelsen indtil sent i forløbet, samt at den var blevet behandlet ugunstigt inden for rammerne af samarbejdsproceduren »uden rimelig grund«.

264 Det er i den henseende tilstrækkeligt at bemærke, at sagsøgeren, således som det fremgår af det ovenstående, ikke har tilbagevist Kommissionens vurdering, hvorefter kun visse ud af de 168 dokumenter, som var blevet den tilsendt, var nyttige, idet de bidrog med generelle oplysninger, f.eks. vedrørende visse aspekter af gennemførelsen af kartellet, men ingen af dem havde gjort Kommissionen i stand til at fastslå faktiske omstændigheder, henset til de oplysninger, den allerede var i besiddelse af (419. betragtning til den anfægtede beslutning).

265 Besvarelsen af spørgsmålet om, hvorvidt sagens omstændigheder er så »undtagelsesvise«, at de kan begrunde en nedsættelse uden for samarbejdsmeddelelsens anvendelsesområde, er knyttet til oplysningernes kvalitet og objektive nytte for undersøgelsen (jf. i denne retning retspraksis nævnt i præmis 181-183 ovenfor).

266 Det fremgår dog af det ovenstående, at nytten af de oplysninger, som sagsøgeren havde tilvejebragt, var meget begrænset, idet de navnlig ikke havde sat Kommissionen i stand til at fastslå overtrædelsens eksistens, udbredelse eller varighed (jf. i denne retning analogt dommen i sagen Archer Daniels Midland og Archer Daniels Midland Ingredients mod Kommissionen, nævnt i præmis 259 ovenfor, præmis 302 og 311).

267 Under disse omstændigheder kan de forhold, som sagsøgeren har gjort gældende, og som er gengivet ovenfor i præmis 263, ikke begrunde en bødenedsættelse som følge af virksomhedens samarbejde med Kommissionen. Endelig bemærkes det, at det er urigtigt, når sagsøgeren har gjort gældende, at den forsinkede indgivelse af virksomhedens anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen kan tilskrives Kommissionens handlemåde (jf. præmis 212, 216 og 217 ovenfor).

268 Endelig skal sagsøgerens argument om, at Kommissionen har tilsidesat ligebehandlingsprincippet ved at afvise at tage virksomhedens samarbejde i betragtning, idet den har behandlet sagsøgeren på samme måde som karteldeltagere, der ikke havde samarbejdet, selv om disse ikke var i analoge situationer, undersøges.

269 Det bemærkes i denne henseende, at Kommissionen i forbindelse med bedømmelsen af virksomhedernes samarbejde ikke må se bort fra ligebehandlingsprincippet (dommen i sagen Archer Daniels Midland og Archer Daniels Midland Ingredients mod Kommissionen, nævnt i præmis 259 ovenfor, præmis 308 og den deri nævnte retspraksis).

270 Dette princip kræver, at ensartede situationer ikke behandles forskelligt, og at forskellige situationer ikke behandles ens, medmindre en sådan forskellig behandling er objektivt begrundet (jf. bl.a. Domstolens dom af 11.9.2007, sag C-227/04 P, Lindorfer mod Rådet, Sml. I, s. 6767, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis).

271 Sagsøgeren har ikke godtgjort, at der er sket en tilsidesættelse af dette princip i denne sag.

272 Sagsøgeren har dels ikke anfægtet Kommissionens angivelse af at have behandlet alle de andre karteldeltagere, som har indgivet en anmodning i henhold til samarbejdsmeddelelsen, på samme måde, idet den har vurderet de beviser, som hver af dem har fremlagt.

273 Sagsøgeren har dels ikke godtgjort, at den var i en anden situation end Barlos, dvs. den eneste adressat for den anfægtede beslutning, som ikke har fremsat en sådan anmodning, og ligesom sagsøgeren ikke har modtaget nogen bødenedsættelse som følge af samarbejde med Kommissionen. Det fremgår tværtimod af sagens akter, at sagsøgeren, ligesom Barlo, ikke havde fremlagt oplysninger, hvis nytte kunne begrunde en bødenedsættelse. Det kan således konstateres, at virksomheden var i situation, der var sammenlignelig med Barlos i forhold til formålet med en bødenedsættelse - som den har nedlagt påstand om inden for rammerne af dette anbringende - og at den i den forbindelse har fået den samme behandling.

274 Endelig og for alle tilfældes skyld fremgår det af Rettens dom af 30. november 2011, Quinn Barlo m.fl. mod Kommissionen (sag T-208/06, Sml. II, s. 7953, præmis 274), at Barlo i et vist omfang ligeledes samarbejdede med Kommissionen, uden at dette samarbejde begrundede en bødenedsættelse.

275 Det følger heraf, at anbringendets andet led skal forkastes, for så vidt som det tilsigter at understøtte påstanden om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 2.

276 Det følger i øvrigt af ovenstående betragtninger, at de forhold, som sagsøgeren har fremført i forbindelse med det femte anbringende, ikke kan godtgøre en bødenedsættelse som følge af virksomhedens samarbejde med Kommissionen i medfør af udøvelsen af Rettens fulde prøvelsesret.

277 Som følge af ovenstående betragtninger skal det femte anbringende således forkastes i det hele.

Det sjette anbringende gjort gældende under den mundtlige forhandling i henhold til Rettens fulde prøvelsesret vedrørende procedurens urimeligt lange varighed

278 Sagsøgeren har gjort gældende, at den samlede varighed af de administrative og retlige procedurer går ud over en rimelig frist i strid med virksomhedens grundlæggende rettigheder, sikret navnlig i artikel 6, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950. Virksomheden har gjort gældende, at det første skridt indledt i forhold til den inden for rammerne af denne sag blev foretaget den 29. juli 2004, og at den ved retsmødet den 8. november 2011 stadig afventede Rettens dom.

279 Sagsøgeren har i øvrigt i særdeleshed kritiseret varigheden af proceduren for Retten mellem afslutningen på den skriftlige forhandling og beslutningen om at indlede den mundtlige forhandling. Virksomheden anfører, at den ikke er vidende om omstændigheder, der kan begrunde denne varighed.

280 Sagsøgeren har som følge heraf og på grundlag af dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, og på generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse i de sager, der førte til Domstolens domme af 25. oktober 2011, Solvay mod Kommissionen (sag C-109/10 P, Sml. I, s. 10329), og Solvay mod Kommissionen (sag C-110/10 P, Sml. I, s. 10439), gjort gældende, at procedurens urimeligt lange varighed bør føre til en nedsættelse af den bøde, virksomheden er blevet pålagt i den anfægtede beslutning.

281 Kommissionen har gjort gældende, at der findes omstændigheder, som kan begrunde procedurens varighed. Under alle omstændigheder har den understreget, at dette anbringende ikke kan rettes mod den anfægtede beslutning, og at varigheden af den administrative procedure ikke kan betragtes som for lang. Den har i øvrigt gjort gældende, at sagsøgerens argumenter mangler klarhed.

282 Hertil skal det bemærkes, at det i artikel 6, stk. 1, i konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder er fastsat, at enhver, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse, skal være berettiget til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig tid for en ved lov oprettet uafhængig og upartisk domstol.

283 I sin egenskab af grundlæggende unionsretligt princip finder denne ret anvendelse under en retssag til prøvelse af en kommissionsbeslutning. Den er desuden blevet bekræftet i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som blev proklameret i Nice den 7. december 2000 (EFT C 364, s. 1), der vedrører princippet om effektiv retsbeskyttelse (Domstolens dom af 16.7.2009, sag C-385/07 P, Der Grüne Punkt - Duales System Deutschland mod Kommissionen, Sml. I, s. 6155, præmis 178 og 179 og den deri nævnte retspraksis).

284 Ifølge fast retspraksis finder princippet om en rimelig frist ligeledes anvendelse på Kommissionens administrative procedurer på området for konkurrencepolitikken (jf. Domstolens dom af 21.9.2006, sag C-105/04 P, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied mod Kommissionen, Sml. I, s. 8725, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis). Det er som sådan atter blevet fastslået i artikel 41, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, hvorefter enhver har ret til at få sin sag behandlet uvildigt, retfærdigt og inden for en rimelig frist af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer.

285 Artikel 41, stk. 1, og artikel 47, stk. 2, i chartret om grundlæggende rettigheder konkretiserer således et og samme processuelle princip, nemlig at de retsundergivne har ret til at få deres sag afgjort inden for en rimelig frist.

286 Selv om sagsøgeren i foreliggende sag har gjort en tilsidesættelse af dette princip gældende, har virksomheden ikke påstået, at procedurens varighed har påvirket den anfægtede beslutnings indhold, eller at den kan have en indvirkning på denne sags udfald. Virksomheden har i særdeleshed ikke

påstået, at varigheden har haft en indflydelse på dens mulighed for at forsvare sig, hverken under den administrative eller den retlige procedure. Sagsøgeren har heller ikke nedlagt påstand om annullation af den anfægtede beslutning på grund af den påståede tilsidesættelse.

287 Sagsøgeren har derimod nedlagt påstand om, at Retten tager hensyn til procedurens urimeligt lange varighed i henhold til sin fulde prøvelsesret og nedsætter bøden med denne begrundelse, ligesom Domstolen gjorde i dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor.

288 Det bemærkes, at dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, som sagsøgeren påberåber sig, angik en appel af en dom, hvorved Retten havde idømt appellanten en bøde for overtrædelse af konkurrencereglerne som led i udøvelsen af den fulde prøvelsesret, som i den henseende tilkommer Retten, hvilken prøvelsesret Domstolen også kan udøve, når den ophæver en sådan dom afsagt af Retten og træffer afgørelse i sagen (Domstolens dom af 9.9.2008, forenede sager C-120/06 P og C-121/06 P, FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 6513, præmis 206).

289 I præmis 33 i dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, bemærkede Domstolen i den henseende, at appellanten har krav på en retfærdig rettergang inden en rimelig frist, og navnlig, at der tages stilling til berettigelsen af de anklager om overtrædelse af konkurrenceretten, som Kommissionen har fremsat over for selskabet, og den bøde, der i denne anledning er pålagt det (dommen i sagen FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, nævnt i præmis 288 ovenfor, præmis 207).

290 Efter at have konstateret, at Retten i denne sag havde tilsidesat en sådan frist, fastslog Domstolen af procesøkonomiske hensyn og for umiddelbart og effektivt at afhjælpe denne rettergangsfejl, at en ophævelse af Rettens dom og en ændring heraf, som var begrænset til spørgsmålet om fastsættelse af bødens størrelse, gjorde det muligt at yde den påkrævede rimelige godtgørelse (dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 47, 48 og 141, og i sagen FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, nævnt i præmis 288 ovenfor, præmis 208).

291 Det konstateres, at denne løsning finder analogt anvendelse på den foreliggende sag.

292 Det skal bemærkes, at Retten i denne sag er tillagt fuld prøvelsesret i henhold til artikel 31 i forordning nr. 1/2003 i medfør af artikel 261 TEUF, og at sagsøgeren i øvrigt har nedlagt påstand om udøvelse heraf.

293 Det er således allerede fastslået, at den fulde prøvelsesret giver beføjelse til at omgøre den anfægtede retsakt, også selv om den ikke annulleres, under hensyntagen til alle faktiske omstændigheder, f.eks. med henblik på at ændre størrelsen af den pålagte bøde (dommen i sagen Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 97 ovenfor, præmis 692, i sagen Prym og Prym Consumer mod Kommissionen nævnt i præmis 112 ovenfor, præmis 86, og i sagen JFE Engineering m.fl. mod Kommission, nævnt i præmis 54 ovenfor, præmis 577).

294 I det tilfælde, hvor der i den foreliggende sag kan konstateres en tilsidesættelse af princippet om en rimelig frist, herunder på grund af varigheden af den retlige procedure for Retten, ville sidstnævnte være i stand til gennem en ændring af den anfægtede beslutning at tilpligte sagsøgeren at betale et beløb, hvorfra en rimelig godtgørelse på grund af procedurens urimeligt lange varighed i givet fald ville kunne fratrækkes (jf. i denne retning analogt dommen i sagen FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, nævnt i præmis 288 ovenfor, præmis 210).

295 En sådan udøvelse af den fulde prøvelsesret er nødvendig bl.a. af procesøkonomiske grunde og for umiddelbart og effektivt at afhjælpe en sådan tilsidesættelse af princippet om en rimelig frist (jf. i denne retning analogt dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 48).

296 Det følger heraf, at Retten i den foreliggende sag har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende sagsøgerens udtrykkelige påstand om bødenedsættelse som følge af procedurens urimeligt lange varighed, herunder for så vidt som den vedrører proceduren for Retten (jf. ligeledes i denne retning

generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse i den sag, der gav anledning til dommen i sagen Solvay mod Kommissionen, nævnt i præmis 280 ovenfor, punkt 243 og 275 (sag C-109/10 P) og i sagen Solvay mod Kommissionen, nævnt i præmis 280 ovenfor, punkt 86 og 118 (sag C-110/10 P).

297 Det skal i øvrigt påpeges, at dette anbringende vedrører den samlede procedure i forhold til sagsøgeren, dvs. den kombinerede varighed af den administrative og retlige procedure. Under disse omstændigheder kan dette anbringende, selv om det først er blevet fremsat under den mundtlige forhandling, ikke afvises på grund af, at det er blevet fremsat for sent, herunder for så vidt som det omhandler den administrative procedure. Varigheden af den samlede procedure udgør en ny faktisk omstændighed i henhold til procesreglementets artikel 48, stk. 2, hvilket begrunder fremsættelsen af anbringendet under sagens behandling.

298 Det skal hertil bemærkes, at varigheden af den procedure, som sagsøgeren har kritiseret, ligger mellem den 29. juli 2004, datoen for det første undersøgelsesskridt rettet mod sagsøgeren i forbindelse med Kommissionens undersøgelse, og den 8. november 2011, datoen for retsmødet i denne sag. Den udgør således ca. syv år og fire måneder.

299 Den rimelige karakter af denne varighed skal vurderes på grundlag af omstændighederne i den enkelte sag og navnlig sagens betydning for den pågældende, dens kompleksitet samt de pågældendes og de kompetente myndigheders adfærd (dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 29, og i sagen FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, nævnt i præmis 288 ovenfor, præmis 212).

300 Det bemærkes, at denne samlede varighed, som sagsøgeren har kritiseret, er opdelt i to klart adskilte faser, dvs. virksomhedens administrative procedure for Kommissionen og den retlige procedure for Retten.

301 For det første bemærkes vedrørende den administrative procedure, at sagsøgeren ikke har forklaret, på hvilken måde dens varighed i sig selv kan anses for urimelig.

302 Under alle omstændigheder kan varigheden for så vidt angår sagsøgeren (ca. et år og ti måneder mellem den 29.7.2004 og vedtagelsen af den anfægtede beslutning den 31.5.2006) i betragtning af sagens omstændigheder ikke anses for urimeligt lang. Det er i den henseende tilstrækkeligt at bemærke, at der er tale om en undersøgelse, der omfatter et stort antal virksomheder, og som kræver en undersøgelse af et stort antal faktiske og retlige spørgsmål. Kommissionens beskrivelse af proceduren i 79.-93. betragtning til den anfægtede beslutning afslører ikke nogle perioder med ubegrundet manglende aktivitet.

303 For det andet skal den retlige procedures varighed undersøges i forhold til de relevante omstændigheder i sagen (jf. præmis 299 ovenfor).

304 For så vidt angår sagens betydning for sagsøgeren bemærkes, at virksomheden ikke har fremsat argumenter på dette punkt.

305 Under alle omstændigheder bemærkes, at sagsøgeren ikke har nedlagt påstand om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 1, for så vidt som virksomheden holdes ansvarlig for overtrædelsen af artikel 81 EF. Sagsøgeren har således ikke nedlagt påstand om, at det fastslås, om Kommissionens anklager i forhold til virksomheden er begrundede, og sagen vedrører således ikke spørgsmålet om eksistensen af en overtrædelse af konkurrencereglerne (jf. i denne retning og analogt dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, nævnt i præmis 53 ovenfor, præmis 30 og 33, og i sagen Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland mod Kommissionen, nævnt i præmis 283 ovenfor, præmis 186).

306 Den eneste betydning, denne sag kan have for sagsøgeren, vedrører den bøde, som virksomheden er blevet pålagt i henhold til den anfægtede beslutning. Det bør understreges, at sagsøgeren ikke har fremlagt noget argument, der gør det muligt at vurdere vigtigheden af denne betydning for virksomheden.

307 Selv om sagsøgeren har nedlagt påstand om annullation af den anfægtede beslutnings artikel 2, litra c) (jf. præmis 36 ovenfor), kan det dog konstateres, at de anbringender, som virksomheden har gjort gældende til støtte for dette søgsmål, selv såfremt de antages at være begrundede, ikke slet og ret kan medføre ophævelse af bøden, men kun en nedsættelse heraf.

308 Det er således ikke fastslået, at denne sag har en væsentlig betydning for sagsøgeren.

309 For så vidt angår sagsøgerens handlemåde har den ikke bidraget i væsentlig grad til procedurens varighed.

310 For så vidt angår de kompetente myndigheders handlemåde og sagens kompleksitet bemærkes, at varigheden mellem afslutningen på den skriftlige forhandling den 11. april 2007 og datoen for indledningen af den mundtlige forhandling, den 15. september 2011 (ca. fire år og fem måneder), som sagsøgeren har kritiseret, er betragtelig.

311 Denne varighed kan ikke desto mindre forklares på grund af sagens omstændigheder og kompleksitet.

312 Det skal derfor bemærkes, at Kommissionen i den anfægtede beslutning har konkluderet, at fjorten selskaber, der udgjorde fem virksomheder i henhold til konkurrenceretten, havde overtrådt artikel 81 EF ved en række konkurrencebegrænsende aftaler og former for samordnet praksis i methacrylat-industrien (jf. præmis 1-4 ovenfor). Sagsøgerens søgsmål er et ud af fem søgsmål til prøvelse af den anfægtede afgørelse, som er blevet indgivet på to forskellige processprog.

313 Disse søgsmål har rejst en række faktiske og retlige spørgsmål, som gjorde Rettens grundige oplysning af sagen nødvendig, hvilket navnlig har fundet udtryk i vedtagelsen af foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse i alle disse sager, samt genåbningen af den mundtlige forhandling i én af disse sager.

314 Den nære forbindelse mellem disse søgsmåls genstand har desuden nødvendiggjort en delvis parallel behandling. Alligevel, med undtagelse af en tættere konneksitet mellem to af disse sager (sag T-206/06 og sag T-217/06), er der i hver af disse sager blevet rejst forskellige faktiske og retlige spørgsmål, således at synergien har været begrænset. Fem domme er således blevet afsagt af Retten, idet den foreliggende er den sidste heraf, og de andre var dom af 7. juni 2011, Total og Elf Aquitaine mod Kommissionen (sag T-206/06, ikke trykt i Samling af Afgørelser), dommen i sagen Arkema France m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 171 ovenfor, dom af 15. september 2011, Lucite International og Lucite International UK mod Kommissionen (sag T-216/06, ikke trykt i Samling af Afgørelser), og af 30. november 2011, Quinn Barlo m.fl. mod Kommissionen (sag T-208/06, Sml. II, s. 7953).

315 Det bemærkes i øvrigt, at sagens grundige oplysning navnlig har muliggjort afsigelsen af denne dom med en relativ kort frist efter afslutningen af den mundtlige forhandling den 15. december 2011, og det under hensyntagen til de sproglige begrænsninger, som Retten er underlagt i henhold til procesreglementet.

316 Den samlede varighed af den retlige procedure har været fem år og ni måneder.

317 I mangel af noget argument fra sagsøgeren vedrørende denne sags betydning for virksomheden, og under hensyntagen til betragtningerne nævnt i præmis 305-308 ovenfor, hvoraf det fremgår, at sagen ved sin karakter eller betydning for sagsøgeren ikke krævede en særlig hastig behandling, kan denne varighed ikke begrunde den påståede nedsættelse af bøden.

318 Denne konstatering for så vidt angår den samlede varighed af den administrative og retlige procedure, der er genstand for dette anbringende (jf. præmis 297 og 298 ovenfor), kan desuden samlet set ikke betragtes som urimeligt lang i befragtning af de omstændigheder, der er undersøgt ovenfor.

319 Følgelig skal dette anbringende forkastes og Europa-Kommissionen i det hele frifindes.

Sagens omkostninger

320 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, bør det pålægges denne at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer

RETTEN (Tredje Afdeling):

1) Europa-Kommissionen frifindes.

2) Imperial Chemical Industries Ltd betaler sagens omkostninger.

Czúcz Labucka Gratsias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 5. juni 2012.

Underskrifter

Indhold

Sagens baggrund 2

Retsforhandlinger og parternes påstande 4

Retlige bemærkninger 5

Det første anbringende vedrørende utilstrækkeligt bevis for sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen for så vidt angår sammensætninger til støbning af PMMA 5

Det andet anbringende vedrørende manglende begrundelse af den anfægtede beslutning for så vidt angår bødens »grundbeløb« 13

Det tredje anbringende vedrørende Kommissionens manglende fordeling af »bødens grundbeløb« mellem sagsøgeren og Lucite 14

Det fjerde anbringende vedrørende den upassende karakter af en forhøjelse af bøden på grund af den afskrækkende virkning 19

Om anbringendets første led vedrørende Kommissionens manglende hensynstagen til sagsøgerens faktiske økonomiske kapacitet 19

Om anbringendets andet led om tilsidesættelse af proportionalitets- og ligebehandlingsprincippet 22

Det femte anbringende om et ubegrundet afslag på en bødenedsættelse som følge af samarbejdet med Kommissionen 25

Om anbringendets første led vedrørende afslaget på en bødenedsættelse i henhold til samarbejdsmeddelelsen 25

– Om den urigtige vurdering af merværdien af de oplysninger, der var indeholdt i anmodningen i henhold til samarbejdsmeddelelsen 25

– Om Kommissionens ansvar for sagsøgerens forsinkelse med at fremsende beviser i forhold til andre berørte virksomheder 28

Om anbringendets andet led vedrørende afvisningen af at anerkende sagsøgerens samarbejde uden for samarbejdsmeddelelsens anvendelsesområde 34

Det sjette anbringende gjort gældende under den mundtlige forhandling i henhold til Rettens fulde prøvelsesret vedrørende procedurens urimeligt lange varighed 37

Sagens omkostninger 41